

# ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:  
**Dr. STAUBER JÁNOS**

Proprietari: Societatea Anonimă p.f. editura ziarului Arad Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Perfořice sub No. 146—1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 53. No. 153.  
1938. julus 14., csütörtök.

Redactor responsabil:  
**SZ. JAKAB GÉZA**

## Bénító sebesség

Irtai Márai Sándor

A németeknek van egy repülőgépjük, mely óránként hatszázharmincöt kilométer sebességgel repül. A „Temps” katonai szakértője mondja ezt, s ő aztán biztosan tudja. A gyakorlatban ez annyit jelent, hogy a gép, mely reggel tízkor felrepül Berlinben, tízenegykor odaért... de hagyjuk a számokat, mert elszédülünk. Az ember olvassa e híreket, az asztalra könyököl, számolgat és kezd nem érteni valamit.

A „Temps” katonai szakértője szerint ezt a sebességet természetesen lehet még fokozni — száz kilométer ide vagy oda már nem számít sokat, — de mai technikai ismereteink szerint mégis közeledünk valamilyen felső rekordhatárhoz, amikor az anyag nem bírja tovább. Lehet, hogy holnap feltalálnak új anyagvezetési módokat, lehet, hogy valóság lesz a sztratoszféra-légiforgalom, ahol a levegő ellenállása nem bénítja a gépek sebességét; egyelőre és a gyakorlatban be kell érniünk óránként hatszáz, vagy hétszáz kilométerrel. A fokozottabb gyorsaságot nem bírja az anyag és — egyelőre — nem bírja az ember. De lehet az is, hogy az ember valamilyen mesterséges *doping* segítségével elviseli majd az ezerkilométeres sebességet is; az anyag egyelőre nem bírja. A természet megszabja a határt, melyet az ember minduntalan feszít, tágit és robbant. Most itt a határ: hatszáz kilométerrel kullogunk az égen, s türelmetlenül kutatjuk az új lehetőséget.

A francia katonai szakértő szerint ez a féltékeny német gép háboruban egészen új feladatok elé állítja a repülőket. Mentől gyorsabban repül egy gép, annál kisebb a célzási lehetőségek sugárköre. Egy gép, mely óránként kétszáz kilométerrel repül, tízenöt-husz kilométeres távlatban célozhatja meg az ellenséges felületet; ha ezt a gyorsaságot felfokozzuk a háromszorosára, már csak öt kilométeres körzetben célozhat bombáival a repülő. A nagyon gyors gépek tehát csak nagy pontossággal bombázhatnak, s azt is találmra; a gép elrepül az idegen nagyváros felett, s találmra ejti le bombáit. Ez a lehetőség csak a laikusokat vigasztalja; a szakértő tudja, hogy a villámgyors gépen a bombavető kénytelen lesz a lövedékek mennyiségével pótolni a célzási lehetőségek csökkent esélyeit. Egyszóval, vaktában és szakajtóval dobálja majd a bombákat, s mielőtt célbavehették volna, már kívül is van az országhatáron.

Mindebből az a tanulság, hogy a gépek tovább fejlődtek eredeti céljaikon; s ezt az ütemet lassítani nem lehet többé. A németek ma hatszáz kilométerrel repülnek, s természetes, hogy a franciák, angolok és olaszok nem hajlandók a versenyben elmaradni. Elképzelhető, hogy esztendő múlva olyan gépeket gyártanak, melyek a sztratoszféra pályáján hat óra alatt repülnek Párisból New Yorkba; egyszerűen anyagkérdés az egész. Elképzelhető, hogy ezek az elképzelhetetlenül gyors gépek már használhatatlanok a háboruban, mert olyan sebességgel haladnak el nyolc-tízezer méter magasságban apró földi célpontok felett, hogy megfigyelni sem tudnak, nemhogy célozni. Egyszóval minden elképzelhető, ami elképzelhetetlen.

Mikor e számokról és lehetőségekről olvasunk, nem gondolnak néha arra, hogy élünk a szerszámokkal és használunk eszközöket, melyeket még nem tudatosítottunk tökéletesen? Harminc-negyen év alatt történt valami, s az ember, aki ma 80 éves, férfikora delén nem álmódott még arról, hogy a budapesti telefonfülkéből három perc alatt lehet kapcsolni New Yorkot, a budapesti repülőtérrel három perc alatt ott lehet az ember Esztergomban, s a londoni tömegjelenetről készült fénykép egy pillanat alatt eljut Budapestre. Mindezzel lehet élni, néha egészen közönyösen is; csak megszokni nem lehet. El fog következni a pillanat, mi-

Olasz lapvélemény szerint

## A csehszlovákiai nemzetiségi kérdés zsákuczába került

Daladier miniszterelnök nyilatkozata a csehszlovák kérdéstről

Rómából jelentik: A „Corriere della Sera” szerint a csehszlovákiai nemzetiségi kérdés zsákuczába került. A lap szerint Prága halogató politikát folytat s a holtpontonról csak akkor lehet elmozdulni, ha a tárgyaló felek megváltoztatják eddigi magatartásukat.

### Egy uton halad a három érdekelt fél

Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök a provencei szervezetek szövetségének vacsoráján nagy beszédet mondott, amelynek során többek között a következőket jelentette ki:

— Középeurópában néhány héttel ezelőtt olyan események történtek, amelyek ismét komoly próbára tették a béke fenntartását, az egyensúly felbomlását azonban sikerült elkerülni. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy Nagybritánia és Franciaország béketörekvéseit jóakarattal fogadták a többi nemzetek is. Hozzá kell tennem, hogy Franciaország hasonló bizakodással fogadta a német birodalom kancellárjának ama ismételt kijelentéseit, hogy Németország kizárólag békés uton akarja megvalósítani céljait. A francia kormányt s a francia népet egyaránt áthatja az őszinte békevágy, Franciaország sohasem fogja megszegni kötelezettségeit Csehszlovákiával szemben. A cseh kormány a legteljesebb fegyelmet tanúsította a hetekkel ezelőtt keletkezett válság idején. Megállapítható, hogy a három külföldi hatalom, mégpedig a három legközvetlenebbül érdekelt fél, azonos uton haladtak eddig is a béke érdekében. Nem hittem és sohasem fogok hinni a háború vérzetszerűségében. Az eddigi békekísérletek bizalommal töltenek el bennünket. Tovább küzdünk a kölcsönös megértés és a klengesztelődés érdekében. Franciaország gondoskodik területének és népének megvédéséről, de ugyanakkor fokozza a francia nemzet munkakedvét és termelőképességét.

London. A Daily Mail írja: Anglia is a nyitott ajtó politikáját követi.

Angliának nincsenek terveik, melyek Német

ország ellen irányulnak. Nem törekszik Német ország gazdasági blokádjára, sem kereskedelmi, vagy politikai izolálására. Az angol kormány Németországgal is őszinte barátságos viszonyra törekszik — hangoztatja az újság.

### Nem egységes a csehszlovák kormány a kisebbségi statutum ügyében

Prágából jelentik: A csehszlovák parlament a nemzetiségi törvényekkel július 27-én, vagy 29-én foglalkozik. A politikai miniszterek értekezlete kedden délután a közigazgatási reform életbeléptetésével foglalkozott. Ezt a törvényjavaslatot a kormány hatos bizottsága már letárgyalta. A lapok jelentései szerint a hatos bizottságban véleményeltérések merültek fel a törvényjavaslat egyes szakaszai tekintetében úgy, hogy Hodzsa miniszterelnök az ellentétek áthidalása érdekében tanácskozni kíván a pártok vezéréivel. Híre jár annak, hogy egy második hatos bizottságot is létesítenek, amely csakis a gazdasági kérdéseket fogja letárgyalni. A Narodni Listi úgy tudja, hogy a szudetanémet képviselők a kisebbségi statutum törvénytervezet tárgyalásánál nem fognak szavazni se mellette, sem pedig ellene, hanem ünnepélyes kijelentést tesznek majd és ebben a kormány javaslatait elégteleneknek fogják tartani.

Londonból jelentik: Az angol sajtó már mindig a csehszlovák nemzetiségi kérdés elintézésének esélyeit latolgatja. Londonban úgy tudják, hogy a prágai kormány több vagylagos megoldást fog közölni a szudetanémetekkel, ép úgy, mint a többi kisebbségekkel. A Daily Mail szerint fel akarják ujtani az osztrák-magyar uralom alatt fenállott megyei tanácsokat, amelyekre bizonyos törvényhozási jogkört ruháznának rá. A Times szerint remélhetőleg a prágai kormány július 21-ig a parlament elé terjeszti a törvényjavaslatot.

## Anglia mereven kitart az önkéntesek hazaszállítása mellett

Spanyol névre kiállított igazolványokat kaptak a nemzeti hadsereg idegen önkéntesei. — Három miniszter lemond, ha nem győz az angol álláspont

A burgosi angol ügyvivő Londonban várja a fejleményeket

Londonból jelentik: A Times szerint a külföldi sajtó olyan híreket közölt, hogy Anglia a maga részéről is nagy fontosságot tulajdonít az angol-olasz szerződés minél sürgősebb életbeléptetésének és ennek érdekében állítólag koncessziókra hajlandó. Hivatalos angol körökben ezekkel a hírekkel szemben kijelentik, hogy

az angol kormány csakis abban az esetben

járulhat hozzá az angol-olasz szerződés életbeléptetéséhez, ha a két spanyol háborús fél között fegyverszüneti szerződés jönne létre.

A megállapodás lényegében azonban semmi változás nem következett be. Az angol kormány ma is az önkénteseknek Spanyolországban történő visszaszállítását tekinti a szerződés életbeléptetésének feltételül és csakis egy

kor az ember megrettenve áll meg a felrobbantott emberi és technikai határok előtt, s a korlátlanban visszasírja a korlátozottat és elhatároltat.

Mert az emberi csak elhatárolt lehet; különben embertelen. Gondoljunk erre, amíg a gépek elzúgnak fejkünk felett.



**COLECTURA OFICIALA  
SI A OFICIILOR RURALE P. T. T.**

**SORSJEGYÁRUDÁI**

**Arad, str. Bratianu No. 3. Telefon: 21-89**

esetleges fegyverszünet megkötésekor tekintetbe el ettől a feltételtől. Semmilyen más megoldás nem jöhet létre és minden ettől eltérő híresztelések hamisak.

*A Times megállapítja ezután, hogy a burgosi angol ügyvivő nem tér vissza a Franco kormány székhelyére, amíg az angol-olasz megállapodás érvénybe nem lép.*

Angol diplomáciai körökben úgy vélik, hogy a spanyol harctereken szolgáló idegen önkéntesek elszállítását csak két hónappal az ellenőrző bizottságok működésének megkezdése után érhetik el. A spanyol nemzetiek főhadiszállása a menekültektől arról értesült, hogy az önkéntesek visszavonásának ügye nem kellett nagyobb örömet a köztársaságiak oldalán.

**Csak ha már legalább tízezer önkéntes elhagyja a spanyol frontot!...**

Londonból jelentik: A Havas ügynökség jelentése szerint szerdán reggel olyan hírek terjedtek el, hogy három angol miniszter is bejelentette a kormányból való kilépési szándékát arra az esetre, ha az angol-olasz megállapodást jóváhagynák, mielőtt a feltételek teljesítve volnának. Chamberlain miniszterelnök tudvalevően több ízben hangoztatta, hogy az április 16-iki egyezmény csak a spanyol-kérdés rendezése után kerülhet jóváhagyásra és a miniszterelnök véleményét a kormány valamennyi tagja osztja.

Párisból jelentik: A Figaro értesülése szerint az angol-olasz egyezmény csak akkor léphet életbe, ha a benem avatkozási bizottság megállapítja, hogy az önkéntesek elszállítása kijelölt tempóban folyik és közülük már legalább tízezer elhagyta Spanyolországot.

Berlinből jelentik: Az egész német sajtó rendkívül élesen támadja a londoni News Chronicle című lapot, mert az szenzációs megvilágításba közölt le egy állítólagos felolvasást, amelyet Reichenau tábornok tartott volna a nemzeti szocialista párt egyik nagygyűlésén Németország spanyolországi céljairól. A német lapok uszításnak jelentik ki a lap cikkét és a Völkische Beobachter azt állítja, hogy ilyen

Ezeknek a menekülteknek az elbeszélése szerint állítólag úgy igyekeznek kijátszani az angol tervet, hogy visszavonták majdnem valamennyi idegen katonától az igazolványaikat és ezek helyett spanyol névre kiállított igazolványokat adtak. Csak két idegen dandár katonáinál hagyták meg az eredeti igazolványokat, hogy az ellenőrzés alkalmával találjanak idegen katonákat is a köztársaság oldalán.

Rómából jelentik: A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint az olasz katonai légügyi szolgálat a spanyol harctereken eddig 220 emberét veszítette el, akik mindannyian meghaltak. Rajtuk kívül 21 olasz pilóta fogságba esett. Az olasz repülők a háború kezdete óta 580 ellenséges repülőgépet pusztítottak el.

spanyolországi német terveket csakis beteg és forró agyu emberek találhatnak ki.

Saragossából jelentik: A teruelli frontszakaszon az elmúlt 24 órában nem voltak harcok. Az ellenfelek az állások kiépítésével voltak elfoglalva.

## Összeütközés arab terroristák és az angol katonák között

Jeruzsálemből jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint az elmúlt éjszaka Észak-palesztinában az arab bandák élénk tevékenységet fejtettek ki. A banditák megtámadták a telepéseket és szétrombolták a telefonhuzalokat a határ mentén. A transzjordániai határon szolgálatot teljesítő őrség véres harcot folytatott a banditákkal, amelynek során több arab meghalt.

Az arab terroristák leshelyről sortűzzel fogadtak egy zsidó utasokkal telt autóbust Hailfa közelében. Az utasok igyekeztek elmenekülni. Az angol tengerészeti gyalogság egy különítménye kivonult a helyszínre és felvette a harcot a terroristákkal. Másrészt azt jelen-

## Diákok társadalmi szolgálata

A „társadalmi szolgálat” fogalma a huszadik században született meg. A gazdasági szabadverseny gyűlöletes versengéssé fajult. Octave Mirabeau csodálatos plaszticitással jellemezte a „Les affaires sont les affaires” című szatirikus drámájában a pénzhajhász üzletembert. A liberális Európa élénken tükrözte vissza azt a valóságot, amely magával az ember természetével, az ember szívével, eszméivel és lelki szépségével került ellentmondásba.

A gazdasági szabadverseny széjjeltépte a családot, a szakmát és az emberiséget összekötő szálakat. Férj és feleség között megvalósította a javak kettéosztását, annak ellenére, hogy a házasság intézménye el nem szakítható sorsot képzelt el. Az ugyanazon szakmához tartozó emberek között ádáz, késhegyig menő harc indult meg, nem voltak közös érdekeik és ideáljai, ami őket összefűzte volna.

Ekkor született meg a társadalmi szolidaritás gondolata azzal a céllal, hogy az erősnek a gyengével szembeni kötelességére figyelmeztesse az emberiséget. A versengés helyett az együttműködést javasolta. Az osztályharc helyett — a társadalmi összhangot. Azt tűzte ki céljává, hogy a nap-nap után folyó guerillaharcok gyűlölete és a gyengék letinása helyett a testvériség fenséges eszméjének gondolatát terjeszti.

Dimitrie Gusti egyetemi tanár szociológija — gyakorlati célkitűzéseiben — ezekből a gondolatokból fakadt. Gusti professzor szociológiai módszere elsősorban a román valóságok megismerését óhajtja.

A Dimitrie Gusti szociológiai szemináriumának keretében működő diákcsoportok eleinte csupán elméleti elképzeléseket irtak zászlajukra. Minden nyáron diákcsoportok indultak az ország különböző részeibe, hogy a román falut, annak lakosságát a helyszínen igyekezzenek megismerni és rajta segíteni.

Több mint tíz éve folyik ez a munka és ezalatt az összegyűjtött anyag feldolgozása vaskos könyvtárat tesz ki, amely a magában egvedül áll egész Európában. A falulátogatások eredménye az a monográfia-gyűjtemény, amelyet Gusti professzor munkatársaival együtt állított össze. Munkatársai közül megemlíthetjük H. Stahl, Mircea Vulcanescu, Victor Ion Popa, Octav Doicescu, T. Herseni, Octavian Neamtu, Iacobescu tanár nevét.

Gusti professzor szociológiai szemináriuma adta a gondolatot, ahhoz az eszméhez, hogy a falvakba diákcsoportok menjenek ki, a melyek a helyszínen legyenek tudásukkal a falusi lakosság segítségére.

A diákcsoportok Öfelsége II. Carol király magas védnöksége alatt működnek. A falukutató diákok száma évről-évre nő. Tanfolyam létesült, ahol mielőtt kimennek a falvakba, megtanítják őket azokra az ismeretekre, amelyek számukra szükségesek.

**Ma este „Bors István” premierje**

## A sportvonat

mely utlevél és vizum nélkül szállítja az országból a magyar fővárosba az aradi és Timisoara-temesvári utasokat, ma már nemcsak kitűnő és praktikus utazási alkalom, hanem olyan intézmény, mely megérdemelné, hogy ezen az intézményes alapon — állandósítsák. Lényegében véve nem várunk sehol sem többet egy utazástól, minthogy olcsó, kényelmes és lehetőség szerint gyors legyen és mivel a nemzetközi repülőjáratokhoz még nem sikerült technikailag megszervezni a csoportos társas-utazásokat, a drága utlevél itt is nélkülözhetetlen, fáradságos és költséges beszerzése el nem kerülhető. Mindez lényegesen megdrágítja a külföldi utazást. Ezért volt uttoró jelentősége a gyakorlati életben a Wagons Lits Cook közös utlevél alapján megszervezett társas-külföldi kirándulásainak, melyek olcsóságuk mellett is kényelmeseznek bizonyultak és illetékes fővárosi vezetőkörünk koncepcióteljes segítsége azóta is lehetővé tette, hogy évről-évre több ezer kisjövödelmű romániai polgár minden különösebb nehézség és költség nélkül gyarapíthassa ismereteit az ország határain túl a legnemesebb sportszellem jegyében.

Aradról és Timisoara-Temesvárról legutóbb közel ötszáz sport-kiránduló vette igénybe a Wagons Lits Cook számozott ülőhelyrendszerrel indított budapesti sportvonatát és közel ezer utas járta meg a magyar fővárost Bucuressti — Braşov — Brassó — Cluj — Kolozsvár — Oradea — Nagyvárad külön sportvonatán is. Az utasok, akik az elmúlt este érkeztek vissza ötnapos tartózkodás után, másirányu, gazdag élményeik mellett sem felejtkeztek meg arról, hogy elismeréssel ne emlékezzenek meg a Wagons Lits-sportvonatok hibátlan szervezéséről. Hiába is tagadnánk: a nagyközönség tulnyomó nagy részének ma sem megy olyan jól, hogy ne lenne jelentős előny számára az, ha 1300 és egynehány leier megjárhatja oda-vissza Budapestet, utlevél- és vizumköltséggel egyetemben, sőt a Wagons Lits Cook autocar-organizációja segítségével még az ismeretlen nagyváros területén is olcsón és kényelmesen járhat-kehet. Az aradi és timisoara-temesvári utasok vagonjait legutóbb is maga Ponta Cornel, az aradi Wagons Lits Cook irodavezetője kísérte el és ezuttal is gondolt rá, hogy egyetlen egy utasa se tudjon olyan igényt támasztani, melyet azonnal ki ne elégíthetne a sportvonat-utazás rendezősége. Az az európai családias légkör, amely a társasutazások között minden egyes esetben kialakul, ha nem akadhatnak az utasnak egyéni hosszankodni-valói, ezuttal is csak fokozta a résztvevők melegeledését: annál is inkább mert a határátkeléssel járó hivatalos vizsgálatok is a lehető legegyszerűsített udvariassággal zajlottak le ezuttal is, dicsérve az illetékes tisztviselők hozzáértését és egyéni tapintatát, mely hivatásukkal, — mint láthattuk, — nagyon is harmónikus összeegyeztethető.

Megállapításainkat nem szánjuk reklámpromagandának: a jó service, melyet a résztvevő maga is elismert, a lehető legjobb reklám, mert meggyőződésből fakad. Mindössze azt kívánjuk hangsúlyozottan megállapítani, hogy a Wagons Lits Cook-szervezet nemzetközi organizációja a sportvonatok formájában olyan intézményt termelt ki, amelyre éppen a polgári és főleg a középosztálybeli társadalmi rétegeknek adja meg a külföldi társas-kirándulás változatos lehetőségeit, anélkül, hogy ismeretlen arányú kiadások veszedelmeinek tenné

ki a résztvevőket. A sportvonatok bevált intézményét a tömegek melegeledése igazolja és sikerük praktikus iniciatíva a közép-európai országok közötti közvetlen érintkezések széleskörű alappal kecsegtető megoldására.

(-ab.)



## Négy és félelvi fegyházra ítélték Cagero-Grósz Jenőt

Sulyosan elítélték büntársait is.

— Az elítélték kétmillió leit kártérítés címén fizetnek az államnak

Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék k Horia Bogdan elnökletével szerdán délután tartotta az utolsó tárgyalást a Cagero-Grósz valuta csalási ügyben. Az elnök délután hat órakor hirdette ki az ítéletet:

Cagero-Grósz Jenőt négy és félelvi fegyházra, polgári jogainak öt évre való elvesztésére és 50 ezer lei pénzbüntetésre ítélték, a további ítéletek pedig az alábbiak: Niederhoffer Marcu két és félelvi fegyház, polgári jogainak három évre való elvesztése és 20 ezer lei pénzbüntetés, Donciu Georgescu és Radu Anghel három és fél—három és fél évi fegyház, a polgári jogoknak négy-négy évre való elvesztése és 30—30 ezer lei pénzbüntetés. Samuel Samuelt a törvényszék felmentette. A törvényszék egyben kötelezte az elítéltet, hogy közösen kétmillió lei kártérítést fizessenek az államnak, ugyszintén külön 50 ezer lei perköltségben is elmarasztalták őket.

## Huberman zenepartnerre elmondja, hogyan gyakorol a sérülthezü hegedűművész

A repülőszerencsétlenség után még bravurosan játszik a művész

A Montecatiniből Budapestre érkezett Schwalb Miklós zongoraművész, aki az újból hegedülő Huberman kísérté első gyakorlatán. A szerencsésen meggyógyult nagy hegedűművész fel is ajánlotta Schwalb Miklósnak, legyen állandó kísérője és utazzon el vele legközelebbi világkörüli turnéjára. Beszélgettünk a zongoraművésszel, aki a következő érdekességeket mondotta el a lábadozó Hubermanról és „tréningjéről”.

— A mester tulajdonképpen most sem hiszi, hogy ismét úgy hegedül, mint régen. A sérülésnek nyoma nyomas még erősen meglát-szik, mégpedig a balkezén. Játék közben sokszor megállott és kétkedően nézett reám, meg kérdezte, nem csigált-e gikszer. A Kreutzer-szonátát próbáltuk néhányszor. Az elején mindig bocsánatot kért és azt mondotta, hogy valószínűleg hannis hangot fogott. Ez képzelődés volt, mert Huberman mióta ismét a kezébe vette a vonót, talán még több érzéssel és bravurosan technikával játszik, mint azelőtt. Természetes, hogy a szörnyű repülőgépkatasztrófa hatása még mindig jelentkezik. Így például egy nehezebb koncertszám után Huberman

megnézte a pulzusát és azt mondta, hogy rettenetesen gyorsan ver. Megállapítottuk, hogy ez a valóságban nem így volt. Az én pulzusom pontosan úgy rohant, a negyven percig tartó munka után, mint az övé.

— Orvos már nem kezeli Huberman, csupán titkárnője masszírozza naponként mind a két sérült kezét. Általában csodának tartják, hogy a művész ismét tud hegedülni. A repülőgépkatasztrófáról sokszor beszéltünk. Ő mindig ezt hangoztatja: „Nem tudok szebb halált elképzelni. Abban a pillanatban, amidőn a gép zuhanni kezdett, valamennyi utas elvesztette eszméletét. Én is csak órák múlva tértem magamhoz.”

— Huberman titkárnője volt az egyetlen, aki jelentéktelen sérülésekkel uszta meg a katasztrófát, amely több halálos áldozatot követelt.

Elmondotta még Schwalb Miklós, hogy Bruno Walter is Hubermannal tartózkodik és a két nagy muzsikusk barátsága még jobban összefonódott a hegedűművész szerencsés kimenetelű repülőbalesete óta.

## Ujbünügyi bírósági ügyosztályokat szerveznek az ítéltáblák mellett 40—50 új táblai tanácsosi állást szerveznek

Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminisztériumban már befejezés előtt áll az új bünyügyi bíróságok — „Curții Criminale” — felállítására vonatkozó törvénytervezet. Minden ítéltábla mellett fog egy „Curte Criminala” működni, mint külön ügyosztály.

A bíróságok szervezetének módosításáról szóló törvény, amelyet e hónap folyamán dolgoz ki az igazságügyminisztérium, csökkenteni fogja a bírák nyugdíjazásának korhatárát. Hasonlóképpen módosítani fogják a semmitőszéki

bírák nyugdíjazására vonatkozó előírásokat is.

A bünyügyi bíróságok szekciónak felállítására miatt 40—50 új táblai tanácsosi állást rendezesítenek, amiért augusztus 5—15 között ismét nagyobb előléptetések lesznek.

URANIA: Kettős premierfilm. Előadások 6 és 9.30 órakor

I. Maurice Chevalier

ujra a régi a „Vonzó mosoly”-ban.

II. „Véres postakocsi”

Nagyszabású cowboy film DICK FORAN-ai a Vadnyugat hőseivel.

CORSO: Nyitott tető. Előadások 6 és 9.30 2 órai kacsagás

I. Csak egy komédiás

Rudolf Forster kettős szereppel. HANS MOBER. CHRISTL. MARBAYN. Premierfilm.

II. A szezon legjobb v.g.j. éka: Mintaférj

H. Rühmann

és Finkenzerler

Urania

Holnap premier

Urania

Richard Boleslawsky mesteri rendezésében

# Az utolsó kaland

JOAN CRAWFORD, William Powell, Robert Montgomery

...egy asszony kútvarlása a szerelemtől a szerelemig...



**DACIA**  
sorsjegyáruda fiókjától hatalmas összeget  
vettek fel. Az Állami Sorsjáték szerencsés  
sorsjegyét a DACIA sorsjegyáruda  
fiókjánál vásároltam.  
A XVII. sorsjáték I. osztályának a hazása  
JULIUS 15.-én.

**Cassa de Păstrare Generale din Arad S. A**  
(Aradi Általános Takarékpénztár Rt.)

## A feltalálók szövetsége elrejtett a világ kíváncsisága elől két zseniális magyar technikust

Megszületett Budapesten a hordozható, drótnélküli betűtáviró: a „navigráf”  
és a neptelen új sugár — Amerika megvette a harmadik magyar találmányt  
a „tökéletes telefont” — Kicsoda Naményi László és Holló Sándor?

A Magyar Feltalálók Országos Szövetségének irodájában áll Pompéry Lajosnak, a M. Kir. Szabadalmi Bíróság elnökének szobra, aki mint a feltalálók fiatal érdekképviseletének első elnöke, nem érthette meg az általa támogatott, éveken át titokban folytatott kísérletek diadalmas befejezését, amiről itt beszélgetünk most Bálint Istvánnal, a szövetség ügyvezető igazgatójával. Helvete Bálint István mondja ezeket a szavakat, amelyekkel két hatalmas jelentőségű találmányról, illetőleg feltalálóról számol be:

— Naményi Lászlót és Holló Sándort, a két magyar feltalálót, tulás nélkül, hasonlíthatjuk Marconihoz. Ez a két tehetség, akiről a nyilvánosság még semmit sem tud, ma világviszonylatban is legelső a feltalálók között. Néhány hónap múlva minden kultúrember ismerni fogja nevüket és találmányaikról oldalakat fognak írni a világlapok.

### Az elrejtett feltalálók

A két feltaláló tartózkodási helyét senkivel sem közli a szövetség. Erre azért van szükség, mert — bár a kísérletek a legnagyobb titokban folytak esztendőkön keresztül — valami kiszivárgott külföldre és amerikai, angol, francia, német és svájci részről hónapok óta ostromolják a szövetséget, hogy a találmányok gyártására megszerezhesse az elsőbbségi jogot. Naményi egyik találmányát, a „tökéletes telefont” máris megszerezte a Newyorki Egyesült Telefonszolgálat. A magyar szövetség most minden erejével azon van, hogy a két másik, még nagyobb jelentőségű találmány gyártásának elsőbbségi joga Magyarországra maradjon, ezért azelőtt — amikor a világ minden országában egyszerre „jön ki” a két szabadalom — formálisan elrejtette Naményit és Hollót a nyilvánosság elől. Cimüket addig a bejelentőhivatal sem adja ki, a szövetség ott is intézkedett, így tehát meg kell elégednünk azzal, amit

Bálint igazgató közöl velünk a két, valóban korszakalkotó magyar találmányról.

### A „navigráf”

— Naményi — kezdi nyilatkozatát Bálint István — a telegráfiai problémák zsenije és szerintem az utóbbi félszázad legnagyobb feltalálója. A „navigráf”, mellyel négyesztendei kísérletezés után most lett kész, a drótnélküli betűtáviró non plus ultrája. Egy hordozható írógép, — elől-hátul klaviatúrával — mely egyvuttal maga a leadó és felvevő állomás is, 50 Wattos égő segítségével drótnélküli betűtávirógépként működik. Minden írásjelnek külön hullámhossza van. Amit a Föld bármely pontján a „navigráf”-ba belegépek, azt betűként azonnal felveszi, önműködőleg legépezi az a másik navigráf, amely azonos hullámhosszakra van valahol beállítva. Ha navigráf útján kérdezek valakitől valamit, készülékem hátsó, vagyis felvevő klaviatúráján nyomban kaphatom a választ, ha azt az általam felhívott navigráfba azonnal belegépelem.

— A navigráf azzal is forradalmat jelent a technikában, hogy adása le nem hallgatható és meg nem zavarható. Léggöri zavarok sem az adásnál, sem a vételnél nem fordulhatnak elő. Ez volt a legnehezebb feladat Naményi részére és a beavatott szakértők sem bíztak benne, hogy meg tudja oldani. Azt mondták, hogy ha a léggöri zavarokat legyőzi, akkor máris zsebében érezheti Edison vagyónát. És — léggöri zavar nincs többé.

— Olesósága folytán a navigráf közhasználati cikk lehet. Számítások szerint 1500 pengő lesz egy készülék beszerzési ára, évi üzemeltetési költsége pedig 20—50 pengő, aszerint, hogy mennyit használják.

### A tökéletes telefon

— Sainos, nem tudtuk megakadályozni, hogy Naményi másik szenzációs találmányára, a „tökéletes telefonra” Amerika megszerezze az elsőbbségi jogot. Ez a telefon egy egyszerű szerkezet se-

gítségével felírja, hogy mely napon, hány órákor milyen számot hívtam fel, sikerült-e a beszélgetés vagy sem. Ha elmegek hazulról, beállítom az üzenet-közvetítőt: ettől meddig milyen számmal vagyok felhívható. Ha olyan helyre megyek, ahol nincs telefon, vagy nem akarom, hogy ott kereszenek, akkor beállítom az üzenetközvetítőt, amely elmondja, hogy mikor leszek eredményesen hívható a saját számommal.

Mármost ha engem valaki ilyenkor felhív, akkor készüléke — ha az is Naményi-féle — rögtön jelzi, hogy nem vagyok otthon, ilyen és ilyen számmal vagyok hívható, vagy ekkor és ekkor leszek újra hívható a saját számommal. Miután lakásomon ilyenformán a kagylót senki sem vette fel, a felvilágosítás díjtalanul történt. Ez a készülék egyébként azt is jelzi, ha beszélgetés közben másik szám keres, ilyenkor megmutatja azt a számot egy korongon. Amerikában hír szerint már a közeljövőben megkezdik az összes telefonoknak átszerelését a Naményi-féle rendszerre.

### Az új sugár

A gyógyászat terén — Bálint szerint — korszakalkotó Holló Sándor találmánya: az új, egyelőre névtelen sugár, amely hatásosabb, ártalmatlanabb és egyszerűbb a röntgensugárnál, amelyhez hasonló jellegű a katód-sugár. Nem rombolja az ép sejteket, a készülék nagyon olcsó és hordozható, beszerzési ára 800 pengő körül lesz, évi áramfogyasztása pedig 2 pengő 20 fillér. Tehát a falvak és a tanyavilág orvosai is beszerezhetik, használhatják, magukkal hordhatják. Minden beteget naponta vizsgálhat, kezelhet vele az orvos a betegágyon.

— Holló tíz éven át kísérletezett csüggedhetetlenül, míg végre pár héttel ezelőtt tökéletesítette az új sugárát. A napokban meghívást kapott a kopenhágai tudományos akadémiától, hogy mutassa ott be találmányát.

Naményi is, Holló is „félbenmaradt” mérnök: mindketten jártak néhány évig a műegyetemre. Naményi László 26 éves, vásárosnaményi születésű, szülei otthon boltosok, Holló Sándor 36 éves, orosházi születésű, módos családból származik, de érettségi óta saját keresetéből él.

## Színház

### Ma este „Bors István” premierje

Csodálatosan tiszta, fenkölt léggömbbe tudott felemelkedni Hunyadi Sándor, amikor megírta a Bors Istvánt. A magyar népléleknek olyan édes, annyira a Mában gyökeredző figuráját alkotta meg ezzel a szinpadai alakkal, hogy szinte természetes az az átütő siker, amely mindenütt kíséri a Bors István premierjét. Színésznek nagyserényi alkalmatosságával nyújt és ezzel a lekesítő adottsággal megszabja a siker lehetőségének tekintélyes szálalékát. A közönség számára pedig olyan ez a darab, mint az őszinte emberi összérzés megvilágító zása, amely az élet egészséges felvilágításának reményével kecséget. A ma esti premiernek „grandpremiernek” kell lenni. És a közönségnek meg is van minden biztosíték arra, hogy a Bors István premierjen száz százalékosan lelkiismeretes magas színvonalu színészi teljesítményt kap. Akik a szinpadai próbák alkalmával látták Bors Istvánt, azok előtt nem titok, hogy Horváth László a darab címszereplője olyan alakítást nyújt, amelyet Aradon még nem nyújtott. Nagy meglepetés lesz idősebb Szendrey Mihály a Méltóságos ur szerepében. Idősebb Szendreynek több évtizedre visszatekintő színészi multjában bizony nem sok olyan tökéletes alakítás van, mint a Bors Istvánban, Jávor Alfréd egy öreg, bölcs mondásokkal nagyserényen megspékelte parasztot játszik olyan nagy elhittetőkészséggel, hogy minden nézőjét magával fogja ragadni. Brillians-három szerepet játszik a színházkorzocium három kiválósága: Bálint Anna, Gács Edith és Dálnoky Dudus. Aki tehát nem akar elmulasztani egy igazi műélvezetet, az feltétlenül ott lesz a ma esti premieren.

### Színházi naptár

Pénteken: Nincs előadás.

## PENSIOBAN

lakás és teljes ellátás nem kerül többre,  
mint szállodába egymagában a szoba

Ha Budapestre jön, lakjon a  
**Belvárosi Pensióban**

IV., Veres Pálné uca 10., félemelet,

a Belváros szívében.

Hideg-melegviz., kö ponti fűtés, kiváló kiszolgálás

# Egy szakács mentette meg a békét május 21-én

*Eltűnik a müncheni házezred harmadik századának a szakácsa és elröpül Londonba a német hadsereg mozgósítási tervével*

*Az Intelligence Service vakmerő kémje leplezte le a Prága ellen készülõ támadást*

A „Newyork Times“ és a „Timpul“ vasárnapján számaiban egyszerre közlik azt az izgalmasan érdekes riportot, amelyet H. Bachet angol újságíró írt Európa három izgalmas napjáról: Május 20, 21 és 22. napjairól.

Ha visszaforgatjuk az eseményekkel tulsufolt napjaink történetét, akkor emlékeziünk rá, hogy ezekben a napokban indult el a német hadsereg Csehország felé és az utolsó pillanatban sikerült az erélyes angol és francia fellépésnek megállítani az újabb világkatasztrófát, a háborút. Ebből a riportból tudjuk meg,

## Május 20-án éjszaka megindult a német hadsereg...

... a német garnizonokban éjszaka egy órakor riadót fújtak: amint végig harsant a kaszárnyákon a kürtiel, a katonák riadtan ugráltak ki az ágyaikból, a tisztek már felöltözve várták őket és megindult a félelmetes gépezet, amelyet úgy hívnak, hogy a német hadsereg.

A katonák a felszerelésen kívül éles golyót, hadi konzerveket kaptak, új ruhát és mindegyik oldalára felcsatolták az előírtas hat darab kézigránát. Berregni kezdtek a hatalmas teherautók, a katonák felugráltak és megindult az autósor a cseh határ felé.

A nyílt országon, közel a határhoz az ezred parancsnoka pihenõt rendelt el, még egyszer szemlét tartottak: a hatalmas gépezet minden csavarja rendesen működik-e. A harmadik század altisztje jelenti, hogy a szakács hiányzik, eltűnt.

— Kapitány ur! Jelentse, mi van az emberrel! — szólt ridegen az ezredes, Sulyos do-log, hogy pont most szökött meg. Meglehető állapítani, mikor hagyta el a kaszárnyát?

— Ezredes ur, csak annyit sikerült megállapítanom. — felelte a századparancsnok. — hogy a riadó fuvásakor az ór már nem találta helyén. Szobájába mentünk, az ágya érintetlen volt.

— Hogy lehet ez? Mondtam már, hogy az embereket röviden és szigorúan kell fogni. Megértette kapitány?

— Igenis! Átkutattam a szobát. Ezt találtam.

Az ezredes arca elhaványodott és szinte reszketett a keze, amikor átvette a papír szeptet: az ezredirodában elhelyezett páncélszekrény kulcsáról készített pontos rajz volt.

Az ezredes azonnal parancsot adott az indulásra. Még nem virradt, amikor az ezred elhelyezkedett a cseh határ mentén azokban a pozíciókban, amelyet a vaskasszában őrzött tervek kijelöltek számukra. A katonák befeküdtek a földalatti üregekbe, őrszemek álltak ki a megjelölt helyre és felmontírozták a gépfegyvereket szembe a cseh határral 1938. május 20-ra virradó hajnalban.

Amíg a német ezred menekült a cseh határ felé, egy repülőgép indult el Münchenből Londonba. Amikor földet ért, még rohant a sima betonlapon, már felszakította egy izmos nyulánk szöke férfi az ajtót és rohant az autó felé, amely már begyújtott motorral várta. A férfi beugrott az autóba. A nagy rohanás mintegy fél óráig tartott, amikor az autó az Intelligence Service székháza előtt stoppolt.

A repülőgép utasa három-négy lépcsőt ugorva rohant fel. Pillanatok alatt az autók sora állott meg az épület előtt. Jöttek a világhírű angol kémiszervezeti vezetõ tisztek, civilek vegyesen. Még nem virradt, amikor az Intelligence Service titkos telefon-vonalát kapcsolták a Downing Street-en lévõ Foreign Office-t, az angol külügyi hivatalt. Telefonálá-

hogy a háboru és béke kérdése az Intelligence Service egy vakmerõ kémének lélekjelenlétén mulott: a müncheni gyalogezred szakácsának izgalmas, filmszerű futása repülőgépen Münchenből Londonig, akadályozta meg a háboru kitörését és a német ezred harmadik századának szakácsa nem volt más, mint az Intelligence Service ügynöke.

Minden kommentár nélkül itt adjuk az izgalmasan érdekes riport kivonatát arról, hogy mentette meg az angol kémiszervezet és a diplomácia a békét.

sok sora kezdődött, még sötét volt, amikor már Chamberlain miniszterelnöknel volt Halifax külügyminiszter. Beszéltek Páris-sal, Bonnet több mint 35 percet beszélt angol kollégájával, Berlint, Páris-t, Rómát, Prágát kapcsolták és a repülőgépen érkezett ember volt az érdeklődés homlokterében.

### „Egy ezred elindult szokásos gyakorlatra“

Hajnaltól az angol külügyminiszter majdnem állandó telefonbeszélgetésben állt reggel kilenc óráig Európa különböző fővárosaiban székelõ követeivel. Pontosan 11 óra volt, amikor Neville Henderson, Anglia berlini követe megjelent a Wilhelmstrassen lévõ külügyminiszteriumban.

Ribbentropp külügyminiszter nem tartózkodott Berlinben, helyettese, Weissacker meghatalmazott miniszter fogadta.

— Öfelsége az angol király kormánya nevében van szerencsém megkérdezni Önt, — kezdte az angol nagykövet hidegen, szárazon, csak úgy kopogtak a szavak, mint a jégverés. — mi igaz azokból a hírekből, hogy a német hadsereg ezredje elindultak a cseh határ felé.

A német meghatalmazott miniszter arca egy árnyalattal halványabb lett, de minden belső izgalom nélkül azonnal felelt:

— Egy ezred ment arra a vidékre a szokásos tavaszi gyakorlat lebonyolítására. Ebből igazán nehéz arra következtetni, hogy nagy csapatösszevonások lennének. Hogy terjednek a hírek. Megérttem miniszter urat, mert annyi sok szökevény jár most a világban...

A német meghatalmazott miniszter erélyesen megnyomta az utolsó mondatot, miközben kék szemét az angol szemébe mélyítette. Henderson angol nagykövet igazi angol flegmával felállt a fotelból, meghajtva fejét, így szólt:

— Öfelsége, az angol király kormányát tájékoztatni fogom arról a felvilágosításról, a melyet miniszter ur adott. Mondhatom én is. Öfelsége az angol király kormánya sem hiszi, hogy itt óriási csapatösszevonásokról lenne szó, amelyet őszintén szólva nem is értenénk. Ezzel el is távozott Henderson nagykövet a külügyminiszteriumból.

Fokozta az izgalmat, hogy május 21-én, hajnalban a cseh határőrség lelõtt két szudéta német motorkerékpárost, akik a hajnali szürkületben átakartak szökni Németországba. A határőrség felszólítására nem álltak meg s amikor eldördültek a cseh fegyverek, mindketten holtan fordultak le a motorkerékpárról.

Berlinben az izgalom tetõfokra hágott. Most már itt volt az az incidens, amely lehetővé tette volna a bevonulást Csehszlovákiába. Talán ez meg is történik, ha május 21-én, szombaton délelõtt tíz órakor ismét meg nem jelenik Neville Henderson angol nagykövet a berlini külügyminiszteriumban.

Most már Ribbentropp külügyminiszter

fogadta a nagykövetet. Ugyanolyan hidegen válaszolt az angol nagykövetnek, mintahogy az a kérdéseket feltette hozzá.

— A Führernek joga van — mondotta Ribbentropp — saját területünkön olyan csapatmegmozdulásokat végezni, amilyent akarunk. Ebbe nem szólhat bele egyetlen hatalom sem és nem is tartozunk számotadni.

Neville Henderson meghajította magát és szó nélkül elhagyta a német külügyminiszter dolgozó szobáját. A követségre érve, hosszú sifrizott táviratot küldött Londonba, amely öszinte megdöbbenést keltett annál is inkább, mert nyílt titok, hogy a berlini angol nagykövet szimpatizált a nemzeti szocialista rendszerrel. A sifrizott távirat stílusa könyörtelen volt: „A hitleri Németország egy új megmozdulásával állott szemben s ha megrohanják Csehszlovákiát, vége van Anglia európai presztízseinek. Az összes kis államok bizakodva tekintenek Anglia felé, hogy ha veszélybe kerülne szabadságuk, van aki megmentse őket. Angliának sürgõsen tenni kell valamit s ez nem lehet más, mint a mozgósítás.“

A londoni külügyminiszteriumban különösen jelentõsnek tartották ezt a táviratot, mert Neville Henderson küldte, akinek szimpátiája Németország iránt közismert. Páris és London külügyminiszteriumai félóránkon keresztül voltak összekötve és Halifax, valamint Bonnet külügyminiszterek gyorsan határoztak: a német csapatmegmozdulásra Anglia és Franciaország mozgósítással válaszol.

Az új fordulatot Neville Henderson angol és Francois Poncet francia követe május 21-én délben tízenkét órakor hozták Ribbentropp külügyminiszter tudomására. Elõször az angol nagykövet egyedül jelent meg Ribbentroppnál, feltűnően rövid ideig tartózkodott bent a külügyminiszternél, utána jött a francia követ. Bejelentette az angol követ, hogy a legteljesebb mértékben Franciaország mellé állnak s ha negyvennyolc órán belül nem vonják vissza a német csapatokat a cseh határról, a francia és angol hadsereg megindul a Rajnán keresztül...

— 1914. óta nem volt ilyen hangulat a német külügyminiszteriumban. — írja H. Bachet angol újságíró s megint mint ellenség állt szembe ellenséggel Anglia képviselõje a német külügyminiszterrel.

Berchtesgadenben ezalatt az idõ alatt Hitler és a német hadsereg vezérkara állandóan tanácskozott. Ott volt Göring és ott volt Ribbentropp is.

Elõször fordult elõ, — írja az angol újságíró — hogy Hitler akaratával szemben, mint egy ember emelkedett fel Anglia és Franciaország. Az izgalmas tanácskozás a hajnali órákig folyt s közben jelentették, hogy a francia hadsereg motoros osztagai vonulnak a határ felé, a Maginot-vonal feléledt és ontja magából a csapatokat, orosz repülőgépek száza érkeztek Csehszlovákiába, hat korosztályt mozgósított a csehszlovák köztársaság és az ország lakossága nem félelemmel, hanem hálraszánt akarattal feszül szembe a német törekvésekkel. A hajnali tanácskozásoknak az lett a vége, hogy jelentette a berlini külügyminiszterium Berchtesgadenbe: a francia és angol nagykövetek 22-22 vagonból álló külön szerelvényt kértek, hogy az ultimátum leteltéig összenakolhassanak és elutazhassanak a német fővárosból.

Neville Henderson angol nagykövet fellépése megtette a hatást, május 22-én hajnali három órakor a Csehszlovákia határán elhelyezkedett német ezred parancsot kapott a visszavonulásra. A visszavonulás meg is történt, csak egy ember hiányzott a német hadseregből, a müncheni ezred harmadik századának szakácsa, Mister X., az Intelligence Service ügynöke...

**CENTRAL:** 5, 7¼, 9 és fél órakor a kertben

**ELLSLER FANNY**

Elragadóan szép és finom film, romantikájában van valami megrendítõen költõi. Nagy jelenetel képrázatosak, még a helyi woodi rendezõknek is imponálnak.

Fõszereplõje: **LILIAN HARVEY**



## ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőncím: KOZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

## Előfizetési áraink:

Éves ár... 840 lei || Negyedéves 210 lei  
Hónapos... 420 || Egy hónapra 70

## Hajfürt

Írta: Hunyady Sándor

Valamelyik nap zsebnagytakarítást rendeztem és ez alkalomból a tárcámban selyempapírba csavart hajfürtöt találtam. A hajfürt száraz volt, fakult. Percenkig bámulva néztem. Honnan kerül hozzám női hajfürt? Jó sokáig kellett gondolkodnom, amíg eszembe jutott, hogy a hajfürtöt körülbelül huszonöt évvel ezelőtt kaptam, nyáron. Igen, nyáron. Arra határozottan emlékszem, hogy meleg volt. Viszont azt, aki adta, tökéletesen elfelejttem. Illetőleg nem tökéletesen. Maradt belőle valami, mint egy nagyon elpusztult freskóból. Néhány homályos folt. Például, mintha látnám még valahogy a hüvelykujját, a keze mozdulatát, amint a kis csomagot átadja. De arra már nem emlékszem, hogy hivaták? Ki volt? Milyen: kicsi, nagy, kövér, sovány. A haja színét sem tudhatom. Mert a fürt két és fél évtized alatt tökéletesen megakult. Az idő kiszívta belőle a festéket.

Lassankint visszaemlékeztem annak a technikájára is, hogyan maradt meg ennyi időn keresztül a zsebemben a hajfürt? Amikor kaptam, ahogy mondani szokták: a „keblemre rejtettem” és a „szívemen hordtam”. Az első tárcacszerénét még gyöngéden tettem át új helyére. Azután később egyre kevesebb gyöngédséggel vándorolt tárcáim tárcára. Valószínűleg csak kabalából, vagy illemből hordtam magamnál. Nem illik női haját eldobni.

Ez a tárcsa, amelyben most megtaláltam a hajfürtöt, nagyon régen szolgált. Idestova tíz éve. Fekete szarvasbőrű van, a bélése kék moaré-selyem, mint a gyászszallag egy koszorú.

Tehát tíz évig pihent a fürt háborítatlanul a szívemen. Mint látszik, hűsleges természetem van. De most nehéz volt eldönteni, hogy mit csináljak vele ezután? Visszatenni a tárcába és tovább hordani, lélektani képtelenség volt. Hízásnak indult, középkorú férfi létemre női hajfürttel járjak a zsebemben? Pláne olyan hajfürttel, amelynek az eredetére sem emlékszem! Neveltséges dolog! Viszont eldobni ugyanilyen lélektani képtelenség volt. Az embernek nincs lelke a szemébe lökni az ilyen meghatározó kis tárgyat. Maradjon. Eldegéljen valahogy, olyan kevés helyet foglal el.

Darab ideig tönrengtem, mit csináljak a hajjal? Végül beletettem Mikszáth parlamenti karcolatának egy kötetébe. Legyen ott a fürt eltemetve, kedves, derűs helyen. Hátha az, akinek a fején temett, életem egyetlen igazi szerelme volt.

— IDŐJÓSLAT. Változó felhőzet, északnyugaton enyhe szél, a hőmérséklet lassan emelkedik.

— ZÜRICH TŐZSZEZARLAT. Július 12.09 és fél, London 21.56 és hétnyolcad, Newyork 43.756, Brüsszel 74.02 és fél, Milano 23.02 és fél, Amszterdam 240.77 és fél, Berlin 175.85, Prága 15.13, Varsó 82.40, Belgrád 10.00, București 325.

— Öt nap alatt több mint kétezer kérvényt intéztek el a belügyminiszteriumban. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium közli, hogy július 4-től 9-ig terjedő időpontban 2133 kérvényt kapott, amelyek közül 1121-et postán küldtek be, 1012-öt pedig személyesen nyújtottak át. A kérvények közül a belső szolgálat 1668-at elintézett és a fennmaradó kérvényeket a külső szolgálatnak adták át.

— Nagy szélviharok és esőzések Franciaországban. Párisból jelentik: Az utolsó huszonnégy órában az egész Franciaországban hatalmas szélviharok és esők jelentékeny károkat okoztak. Az angol királyi pár jövőheti látogatása alkalmából emelt díszletek nagyrésze tönkrement, vagy erősen megrongálódott.

— Megjelent a CFR nyugdíjrendelete. Bucurestiből jelentik: Tegnap törvényrendelet jelent meg az államvasutak alkalmazottainak nyugdíjazásáról. A törvényrendelet értelmében a vasuti alkalmazottak nyugdíjazási korhatára 60 év. Kivételes esetben és szolgálati érdekből visszatartott alkalmazottaké 63 év. Megfelelő kérés alapján azonban 57 éves korban is nyugdíjba mehet a vasuti tisztviselő.

— Revolvert találtak a Mureș—Maros Iszapijában. Tegnap délután T. G. kiskoru aradi fiu egy hét golyóval töltött hatalmas kaliberű „Frommer” pisztolyt szolgáltatott be a központi rendőrség ügyeletes osztályán. A kiskoru elmondotta, hogy fürdés közben a Mureș—Maros iszapijában találta a megrozsdásodott revolvert.

— Zsebtolvajlás az aradi állomáson. Henzel Alfréd Timisoara—temesvári tanár tegnap este megjelent az aradi állomási rendőrségnél és bejelentette, hogy meglopták. Elmondotta, hogy a Timisoara—Temesvár felől érkezett vonattal jött Aradra. Közvetlen a vonatból való leszállása előtt észrevette, hogy valaki utközben a zsebéből kilopta óráját és aranyláncát. A feljelentő károsodása több ezer lei. A zsebtolvaj kézrekerítésére vizsgálatot indított a rendőrség.

## Tartós hullámosítás

garancia mellett 200 leiert 2 hónapon át a legújabb külföldi dauergéppel, mely áram, drót és veszély mentes.

## Eipert Fidél

hölgyfodrász. Specialista dauerozás és hajfestésben. Arad, Str. V. Goldis 6. Telefon 21-77.

— Tizenkétezer török jelentkezett kivándorlásra Durostor-megyéből. Bucurestiből jelentik: Dobrogeai török kivándorlókkal májusban hagyta el az utolsó hajó Constantát s azóta alig jelentkeztek újabb kivándorlók a silistrai kivándorlási bizottságnál. Az utóbbi időben azonban Durostor-megyéből a kivándorlók valószínűsége hullama indult el. Több, mint 12 ezer török jelentkezett a bizottságnál, amennyi még egy évben se volt, úgyhogy a török kormány két delegátust küldött a kérdés megoldására, akiket ezekben a napokban várak Silistraba.

Ne gondolkozzon sokat! Válasszon ki egy szerencsés számot a Goldschmidt sorsjegyek közül. Holnap már huzás van. Talán most van soron az ön szerencséje!

— Betörés. Imre Zoltánné aradi lakosnő feljelentést tett a rendőrségen arról, hogy betört a garázdkodott a Sinagogei ucca 7. szám alatti lakásában. A hivatalos látogató egy tigrishörből készült kabátot zsákmányolt Imre Zoltánné lakásából. A tettest keresi a rendőrség.

— Ötvennégyezer menekült zsidót fogadnak be évente a világ összes államai. Eviából jelentik: A londoni állandó bizottság elnöke Miron Taylor, Roosevelt elnök bizalmas barátja lesz. Hír szerint az Egyesült-Államok évente 27.000, míg a többi államok mindent összevetve szintén ugyanennyit fogadnak be a menekülő zsidók közül.

— Dr. J. KERÉKES RÓZSI BELGYÓGYÁSZ-SPECIALISTA hazaérkezett. Új telefonszáma: 27—24.

## Valószínűtlen



— Hát maga hogy kerül az asztal alá?  
— A jegygyűrűmet vesztettem el...

— Tilos a külföldi román követségeknek segítyt, vagy kölcsönt adni. Bucurestiből jelentik: A román külügyminiszterium közli, hogy a román követségeknek és konzulátusoknak kifejezett parancsuk van arra, hogy ne adjanak se kölcsönt, se segítyt azoknak a román állampolgároknak, akik pénz nélkül maradtak külföldön. Az utóbbi időben ugyanis rengetegen rohantak meg a román követségeket segítyt, és kölcsönkérésekkel s hevesen tiltakoztak, ha visszautasították őket. Ha valaki külföldre utazik, vigyen magával annyi pénzt, amennyire szüksége van s a kivitt pénzüsszeggel gazdálkodik úgy, hogy hazautazásig ki tudjon jönni belőle.

— Ma sem jelentek meg a nyelvvizsgán a kisebbségi ügyvédek. Ma délelőtt husz kisebbségi ügyvéd kapott meghívót az ügyvédi kamarához, hogy nyelvvizsgát tegyenek. Ma csakugy, mint az előző napokon egyetlen ügyvéd sem jelentkezett vizsgára és ezek ellen is megindult a fegyelmi. Holnap, csütörtökön az utolsó vizsganap, ekkor a hátralévő tizenhét kisebbségi ügyvédnek kellene jelentkeznie a nyelvvizsgára.

— Meghalt Horovitz, a híres zongoraművész. Párisból jelentik, hogy Vladimir Horovitz, az ismert kitűnő zongorista hosszú szenvedés után elhunyt a francia fővárosban.

Kettőszáz leiert egy milliót fizetett ki nemrég a Goldschmidt Bank. Miért ne lehetne ön is ezen szerencsés emberek között. Válasszon még ma egy szerencsés Goldschmidt sorsjegyet. Holnap huzás!

— REKORD ARPATERMÉS. A mezőgazdasági miniszterium statisztikai osztályának összegyűjtött adatai szerint az idei árpatermés 58 ezer 745 vagon tesz ki a múlt évi 44 ezer 284 vagonnal szemben. A bevetett terület 424 ezer 682 hektár volt, míg 1937-ben 425 ezer 406 hektár. Hektáronkénti átlagtermés ebben az évben 13,8 mázsa volt, szemben a múltévi 10,4 hektárral. Az év árpatermése országgrészenként a következő: Basarabia 21 ezer 235 vagon, Bucovina 5710 vagon, Transilvania 11 ezer 371 vagon, Regat 20 ezer 428 vagon.

Fáradt, kimerült: Lemosás, borogatás: Valódi Dianával!

— Halálozás. Liffa Lászlóné, szül. Szóth Erzsébet életének 31-ik évében hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délután fél 7 órakor lesz a Micălaca-i temetőben.

Néhai Krizsán Sándor Budapestről Aradra szállított földi maradványait f. hó 14-én, csütörtökön délután 4 órakor helyezik örök nyugalomra az „Eternitatea”-temető halottasházából.

O Pelliza francia—Henkel német 6:4, 6:2, 1:6, 6:4. A hamburgi teniszverseny nagy meglepetése a világranglista harmadik helyezettiének veresége a fiatal francia versenyzőtől.

— Emésztési kiütések a bőrön sok esetben hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

— A Lacul Roșu—gyilkostói tura résztvevőit felkéri a tornaegyesület turista osztályát, hogy csütörtök este fél 9 órakor a részletek megbeszélése és az utasítások átvétele végett az egyesületi helyiségben megjelenni sziveskedjenek. Még négy hely szabad, akik előbb befizetik a részvételi díjat, csak azok mehetnek. Indulás vasárnap hajnalban.

— Danzigban is bevezetik a németországi házassági törvényt. Varsóból jelentik: Danzigi híradás arról számol be, hogy Danzig szabadváros a közeljövőben bevezeti a németországi házassági törvény érvényességét Danzig állam területén. E célzatu törvényjavaslatot már a napokban benyújtják a danzigi kamarához. A danzigi katolikus körök minden tiltakozása ellenére a törvényjavaslat minden nehézség nélkül átmegy a kamarán, mert a két lengyel tag mellett 42 nemzeti szocialista képviselője van a diétának.

Füredn is csak az

borotvapengét sürti és erős szakálhoz. Kérje 0,08 mm. piros címkés AVERUS borotvapengét. Felülmulthatatlan.

## FLINTKOTE

Ideális szigetelő anyag, mindennemű nedvesség és rozsdá elleni szigeteléshez, kitűnően bevált beton fedeleknél, balkonoknál, teraszoknál, vízhatatlan padlózatnál

## FLINTKOTE

Shell készítmény.

A valódi Flintkote anyagot közvetlenül a romániai vezérképviselőt:

## FRATŰ KLEINER

BUCUREȘTI, STRADA CULMEA VECHÉ, 2  
GALAȚI, STRADA MARE, 75, szállítja.

— Nekiszaladt egy háznak az autóbussz: hat halott, több súlyos sebesült. Berlinből jelentik: Több német hadviselt és azok hozzátartozói kirándulásra indultak a régi belgiumi harcterek meglátogatására. Az egyik ilyen társas gépkocsi Aachen közelében ki akart kerülni egy kerékpárost és közben nekiszaladt egy háznak, amelynek egész oldalfala beomlott. A kocsi utasai közül hatan meghaltak, többen súlyosan megsebesültek. A halottak között van a kerékpáros is.

— Kényszerleszállást végzett csehszlovák területen egy német repülő. Prágából jelentik: Egy német repülőgépet kényszerleszállást végzett Kutna Hora mellett. A gép pilótáját őrizetbe vették. Kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy gépe viharba került, amely csehszlovák terület felé sodorta, ahol motorhiba miatt kénytelen volt leszállani. A gépvezető írásai előírászerűek voltak.

— Ötmilliót zsaroltak össze rendezetlen állampolgárságuktól. Cernáutiból jelentik: A hatóságok nagyarányú bünszövetkezetet lepleztek le egy ügyvéd feljelentése nyomán. A vizsgálat során kiderült, hogy egy jól megszervezett bünszövetkezet számos bucovinai orvost, ügyvédet, mérnököt és más foglalkozásukat, akiknek nem volt rendben az állampolgárságuk, azzal zsarolták meg tekintélyes összegekkel, hogy rendezetlen állampolgárságuk miatt feljelentést tesznek ellenük a cernáuti ügyészségen. A széthámas társaság ilyen körülmények között az utóbbi három hónap alatt több, mint ötmillió leit zsarolt össze. Kiderült, hogy a zsarolók az egyik bucovinai hatóságtól ellopott dossziában talált adatok alapján végezték bünszövetkezetüket. A bünszövek közül többen neszét vették, hogy eljárás folyik ellenük és még idejekorán megszöktek a bünszövetkezet néhány tagját azonban sikerült letartóztatni a hatóságoknak. A feltevések szerint a zsaroló társaság Románia több városában garázdálkodott.

## Hőségben hűsít: Valódi Diana.

— Ujabb órlási tökéletet mozgósítanak Anglia légi felszerelésére. Londonból jelentik: A légiügyi minisztérium legutóbbi jelentése szerint Nagybritannia légi felszerelése 22 millió 901 ezer font sterlinget igényel. Ezt az összeget rendkívül hitellel fogják előteremteni. A tervek szerint 1939 március 31-ig Angliának 2370 elsővonalú gépe lesz, 96 ezer nagyszertűen kiképzett pilótája és más szakembere, valamint több teljesen modern légi állomása.

— Táncmulatság Rovinen. Rovine—Magyarpécskáról jelentik: Az itteni kereskedelmi alkalmazottak és iparos ifjuság július 24-én, vasárnap este nagyszabású táncmulatságot rendez a Dacia kertjében. A tombolaversennyel egybekötött aratókertünnepélyt rendező bizottság számos meglepetést készít elő a meglelték számára. Hangulatos jelenetnek ígérkezik a 120 aratópár felvonulása. Nagy érdeklődésre tarthat számot a dirndltiroli ruhaverseny is. Az ünnepélyt 80 tagú rendező gárda készíti elő, Nádaski Zsiga vezetése mellett. Belépődíj nincs. Meghívókat nem bocsátanak ki.

Ne felejtse el



a legbiztosabb

— Huszonöt évi kényszermunka kettős gyilkosságért. Deva—Déváról jelentik: Nagy érdeklődés mellett tárgyalta az esküdtszék Toma Ilie, volt csendőrszakaszvezető gyilkossági bűnperét. A vádlott 1934-ban feleségül vette Got Dafenát. Házasságuk azonban nem volt boldog és napirenden voltak a veszekedések. Ezért a házastársak különváltak. Egy alkalommal Toma Ilie megleste a válófélben levő feleségét, aki egyik rokona társaságában ment az uccán és azt lelőtte. Az időközben elősietett apósát nyakán sebesítette meg egy revolvergolyó, míg Steier Aron nevű embert, aki ugyancsak a megtámadottak segítségére sietett, szintén agyonlőtte a volt csendőrszakaszvezető. A tárgyalás során az esküdtek verdiktje szerint Toma Ilie előre megfontolt szándékkal követte el a kettős gyilkosságot és ezért a bíróság 25 évi kényszermunkára ítélte.

## Dr. Jancsovic Ferenc főigazgató és Alt János látogatása Aradon

A nyári vakáció idején Aradra látogatnak az innen rég elkerült aradiak, akiket ifjúkori emlékeik kötnek ide.

A napokban érkezett meg Aradra dr. Jancsovic Ferenc főigazgató, a volt aradi reálgymináziám igazgatója. Lányához, dr. Schmidt János, a kitűnő aradi sebészorvos feleségéhez jött látogatóba. Felkerestük a főigazgatót, aki több évtizeden át ismert pedagógusa volt Aradnak. 1921-ben ment Csehszlovákiába és a pozsonyi fiuliceumban helyezkedett el, majd nemskára ennek az intézetnek igazgatójává nevezték ki. Később a főigazgatói székét is megkapta. Azonkívül tanára lett a pozsonyi Komenský- és a prágai Károly-egyetemeknek is, ahol a magyar irodalomtörténetet adta elő, — míg 1934-ben nyugalmába vonult.

Amikor az Aradról elszármazottak iránt érdeklődünk, Jancsovic főigazgató elmondja, hogy volt aradi tanártársairól Babiák Nándorról és Szóják Rezsőről hallott azóta. Babiák Nándorral együtt tanított Aradon és később ő is Csehszlovákiába, Kassára az ottani fiuliceumba került, de pár évvel előlött meghalt. Szóják Rezső szintén vele egyidőben ment el innen és együtt tanítottak a pozsonyi fiugimnáziumban. Szóják ebben az időben újságírással is foglalkozott. Az ottani Slovensky Narod-nál dolgozott, majd amikor ez a lap megszűnt, több más újságnak volt munkatársa. Azonkívül igazgatója volt a pozsonyi Orsolyarendi nővérek leánygimnáziumának is. Később szakított az újságírói pályával, mert a két foglalkozás nehéz terheket ró vállaira.

Ugyancsak itt említjük meg, hogy egy másik ismert aradi, Alt János, az egykori sportvilág egyik vezetője, többszörös volt diszkoszvető bajnok, az Aradi Atlétikai Club alapítója, aki abban az időben városi főtisztviselő volt, szintén ellátogató Aradra. Sajnos, őt azonban szomorú okok hozták haza. Néhány nappal ezelőtt meghalt édesapja temetésére jött Aradra. A háború után ő is Csehszlovákiába költözött és Rozsnyón telepedett le, ahol egy előkelő banknak lett vezérigazgatója, azonkívül a csehszlovákiai magyar Tornász Szövetség elnöke.

— Kereskedelmi tárgyalások az Egyesült Államok és több európai állam között. Washingtonból jelentik: Feis, a külügyminisztérium kereskedelmi tanácsosa ma hajóra szállt, hogy Európába utazzon, ahol felveszi az összeköttetést Anglia, Olaszország, Magyarország, Lengyelország és Franciaország kereskedelmi megbízottaival.

## Erő, jókedv, frissesség: Valódi Diana.

— Lopás és kötelességmulasztás címén letartóztatták egy bécsi orvostanárt. Bécsből jelentik: Otto Buchner orvostanárt, az egyik bécsi klinika hírneves igazgató-őorvosát letartóztatták. A professzort azzal vádolják, hogy a klinika tulajdonát képező fehérneműből egyes darabokat lakására vitt és hogy azonkívül a betegekét állítólag nem kezelte eléggé higiénikusan. Buchner tanár a keresztény párt és a hazafias front tagja volt.

— Sikasztás címén letartóztatták a volt craiovali polgármestert. Bucureștiből jelentik: C. Negrescu, volt craiovali polgármestert, akit több millió elsikkasztásával gyanúsítanak, letartóztatták.

## Ösztönözze renyhe beleit munkára

... és évekkal fiatalabbnak fogja magát érezni.

Belei 9 méter hosszúak. Ha nem ürülnek ki naponta, úgy összegyűlnek a hulladékok, amelyek hamarosan átalakulnak mérgekké és savakká és megmérgezik a vérkeringést. Bággyadtnak érzi magát. Fej, vagy hátfájást kap. Reuma és még vagy fél-tucat egyéb betegség támadhatja meg. De állapotán nem segít drasztikus hashajtó szedése, hanem szedjen minden reggel „kis adag” Kruschen sót, amely újra NEVELI belet és lassan arra szoktatja, hogy újra rendszeresen dolgozzanak. Miután még csak az első üveg felét szedte be, máris egészen más embernek érzi magát. Szemei újra élénkebben ragyognak, bőre tisztább lesz, járása ruganyos — 10 évvel fiatalabbnak érzi magát. Végül is hatalmába keríti a Kruschen-közérzet.

— Monopolizálják a tankönyvek árusítását. Bucureștiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium elhatározta, hogy monopolizálni fogja az elemi iskolai tankönyvek árusítását és ezért felhívta a tankönyvkiadókat, hogy július 25-ig adjanak választ, vajon el tudnak-e készíteni az iskolaévk kezdetéig a minisztérium által megszabott tankönyvek kinyomásával. A közoktatásügyi minisztérium semmiféle késedelmet nem ismer el.

— Július 17-én lesz a galmi leányvásár. A mőcvidéknek minden évben kiemelkedő eseménye a galmi leányvásár. Arad, Hunedoara, Turda és Bihormegye községeiből gyűl itt egybe 3—400 festői öltözötű parasztleány és legény, akik az 1486 méter magas Gainan a kora reggeli óráktól a késő éjszakáig gyönyörű szép népművelést rendeznek. Mert a leányvásár csak szimbólum. Az viszont igaz, hogy az itt kötött ismeretségekből később számos házasság történt. Ebben az esztendőben július 17-én rendezik a galmi leányvásárt. Valószínűleg a négy megye lakosságán kívül sok intellektuel is megjelenik az érdekes ünnepélyen, nemcsak az ország különböző részeiből, de külföldről is. A „leányvásár” híre már régen tuljutott a határokon is és azóta minden alkalommal számos külföldi is résztvevett ezen a hagyományos ünnepségen.

## Ma utolsó nap! Ma még vehet egy szerencsés sorsjegyet a Goldschmidt Bankban! Holnap huzás!

— Unitárius társasvacsora. Hangulatos és társasvacsorán vettek részt a Lido-étterem pompás levegőjű kerthelyiségében az elmúlt este az aradi unitárius egyházközség tagjai abból az alkalomból, hogy Sigmund József, odorheiu—udvarhelyi unitárius lelkész és felesége városunkban időzik, sőt az elmúlt vasárnap istentiszteletet is tartott az ág. evangélikus templomban a hívek fokozott érdeklődése mellett. A társasvacsora, mely alkalomszerűleg alakult ki, az éjjeli órákig tartotta együtt a tulnyomórészt transilvaniai székely származású, Aradon élő unitárius családokat.

— Agy- és szívérelmeszedésben szenvedőknek reggel felkeléskor egy félpohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, azonkívül a gyomor és a belek működését előmozdítja és kielégítő emésztést hoz létre. Kérdezze meg orvosát.

— Ismét tüzvész pusztított Bucureștiből. Bucureștiből jelentik: A Str. Suceavában tegnap reggel hatalmas tüzvész pusztított. Őt ház leégett, — a kár mintegy kétmillió lei. A hatóságok megindították a legerélyesebb nyomozást, hogy megállapítsák, mi okozta a tüzvész kitörését.

## INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszerertár, Bulev. Regina Maria 25. (Tel.: 15—10.)

DANCIU gyógyszerertár, Piața Mihai Viteazul 13. (Tel.: 15—78.)

BERGER gyógyszerertár, Saguna-ut.

BERNÁTH gyógyszerertár, állomással szemben.

Aranyér ellen  
Goedecke féle Anusol!



## HOL TÖLTI AZ IDEI NYARAT?

A felelet az  
 Ön egyetlen gesztusától függ.  
**KERESSE FEL A MERCUR**  
**fiókjait és vásároljon Állam**  
**Sorsjáték - sorsjegyet.**  
 A XVII. sorsjáték I. osztályának a húzása  
**JULIUS 15 - én LESZ.**

# MERCUR

A Mercur-nál vásárolt sorsjegy **GAZDAG EMBERRÉ** teszi

**Főbizománnyos: Goldschmidt Bank**

**Kolera, pestis és ópium Sanghaiban**

## Szemtől szembe Csang-Kai-Sek-vel

**Az ártatlanul ömlő véért Japán felelős**

Han-yang. Egyheti fárasztó ut után Sanghait messze megkerülve sikerült végre ide, Csangkaisek újabb főhadiszállása közelébe érkezni.

A hosszú ut alatt egy svéd kolléga is csatlakozott hozzánk, ki pontosan beszámolt arról, hogy mi történt az utolsó napokban Sanghaiban.

A városban egyre nagyobb méretet öltött a kolera- és pestisjárvány, amit fokoz az, hogy a Hoang-Ho áradása következtében valóságos népvándorlási invázió indult meg Sanghai felé. A koncessziós területeken sincs már elegendő élelem, s egyre jobban nehezedik a városra a japán megszálló csapatok diktatúrája. A japán katonai hatóságok most már nem akarnak tekintettel lenni a koncessziós területen élő külföldiek jogaira sem és a külföldiek elkeseredését egyébként a végsőkig fokozza az, hogy a japán katonák nem egyszer igen durva erélyes séggel lépnek fel.

**Egyszere jöttek a japánok és az ópium**

Shanghaiból jött barátaim szerint japán csempészkereskedők árasztják el a várost és környékét. Olcsó tarifával szállítják ezeket az embereket Shanghái környékére, a hajók nem jönnek be a vámkikötőbe. Koreaiak, japánok kis táskákban áron alul kínálnak műselymet, pamutcikket, cigarettát, gyufát. De legfontosabb cikkük a kábítószer, amelyet hallatlan mennyiségben hoznak Dairenből és Tjentsinből. A pekingi reformkormány mindenben támogatja az új települőket. A kormány kizárólag a japán tanácsadók véleménye szerint dönt. Minden engedély kiadása a japánoktól függ, kínai még utlevélhez sem iuthat. A vasut, a kikötők, a bányászat, a gáz- és vízművek mind-mind egy hivatalos japán óriási konszern kezében

összpontosul. A kínai feldolgozó ipar, amelyik még üzemben van, vagy japán társat kénytelen befogadni, vagy áron alul adhatja el készítményeit.

Hankau környékén, ahol már a dombokat éghenyülő sziklák váltják fel, lázas tempóban építkezik a kínai hadvezetőség. Egy régi buddhista kolostor a főhadiszállás s lent a pincében, hol sokszáz éves kínai ősök csontjai porlanak, van most elrejtve a nagyvezérkar. A japán csapatok valahol a Jangcse partján, Nanking környékén csoportosulnak, nap-nap után látni a város fölött, a környékén japán katonai repülőgépeket. A kínaiak fásult egykedvűség-

## Az egyház a fellforgató mozgalmak ellen

Napról-napra kerülnek nyilvánosságra levelek, amelyeknek írói megtagadják az eszmei közösséget a volt „Vasgárda” mozgalommal. Az ország kulturális életének legkiválóbbjai, akiket a légionárius mozgalom félrevezetett, lassankint mind belátnak tévedésüket és elítélik a volt „Vasgárda” módszereit.

Ezeknek az embereknek cselekedete, amely lyel visszavonulásukat bejelentették, egy bűnös és a romantika kódéba burkolt mozgalomtól, minden figyelmet megérdemel. Számos lelkes tagadta meg az eszmei közönsséget a légionárius mozgalommal, így Georgescu Edinet, Gr. Cristescu és mások. Magatartásuk jellemző és szimptomatikus, az egyháznak nem az a hivatása, hogy sötét politikai mozgalmakba keveredjen.

Az egyház még sohasem örvendett ilyen nagy figyelemnek az állam részéről, mint most, az ország ujjaépítésének korszakában.

gel végzik a bombázóporban is a munkát. Az eső egyre zuhog, de a gátak még megbirkóznak a Jangcse piszkos hullámaival. Vajjon meddig? Ez a kérdés izgatott akkor is, mikor Li-Jüing tábornok közbenjárását kértem, hogy tegye lehetővé azt, hogy beszélhessek a Generalissimussal.

**Szemtől szembe Csang-Kai-Sek-vel**

Egy lovaskülönítmény kísért el a rommá bombázott városfalak mellett ki egészen egy drótsövénnyel elzárt hegyi ösvényig. Innen már feltűzött szuronyu örök kísérték tovább s az ut legvégén a szememet is bekötözték. Ugy éreztem, lépcsőkön haladok, hideg légvonat csapott meg s dohos szagot éreztem, míg végre levették szememről a kötést s ott álltam hatalmas barlangszerű teremben, amelyet olajfáklyák, mécsek világítottak be. A Generalissimus egy deszkaasztal fölé hajolt, amelyen hatalmas tábori térképek, furcsa írásjellel írt jegyzetek, levelek voltak felhalmozva. Barátságosan kezet fogtunk. A Generalissimus megismert és emlékezett arra az időre, mikor még békében, nankingi házában fogadott. Azután utamról érdeklődött és megkérdezte, mit tapasztaltam a Hoang-Hó partján, majd így folytatta tovább.

— A tajcservangi győzelmünk után a japánok minden erejükkel Szucsaura támadtak, azt hitték, hogy ott vagyok, sőt borzalmas repülő-támadásaik alapján halálhíremet is költözték. Pedig látja, élek és dolgozom. És most már nemcsak az emberek, hanem az időjárás is nekünk dolgozik.

— Szomorú vagyok — hunyja le érdekes mandulavágású, sötét szemét a tábornok — hogy annyi honfitársam pusztult el a rettentő árvíz nyomán. De az ő haláluk mártíriuma haza oltárán. A háború nem ismer könyörületet, ártatlan gyermekek, asszonyok pusztulnak el, de mi nyugodt lelkiismerettel viseljük el a megpróbáltatásokat, mert tudjuk, hogy nem mi vagyunk az okozói ennek az embermészárlásnak. A háborút nem mi, a japánok akarták.

**Védekezünk az utolsó emberig**

Az árvíz következtében szükségképpen bekövetkezett csapat-, hadsereg átcsoportosításról érdeklődtem és arról, hogy vajon délen milyen eredményeket érhet el a japán haderő?

— A japánok — folytatta — egyre nagyobb erőket összpontosítanak Kinában, így délen is, messze, egyre messzebb Tokiótól. Ott, ahol minden cseppnyi föld a mienk, erősebben védekezünk és védekezni fogunk mindaddig, míg egy kínai fegyverfogható ember él itt, ezen a földön. Kína mindig a kínaiaké marad.

A Generalissimus ismét barátságosan kezetfogott velem és fontos munkájára való hivatkozással, elbucszott. Megint szememre került a kötés, s vittek vissza sötét folyosóutvesztőn. Sokáig előttem volt még Csangkaisek szomorú, sárgára kicserzett, csontos arca, nagy, bámulatosan izzó mandulaszemeivel. Egy szerű csukaszürke ruhájában úgy festett, mint az új kor egy nagy tragédiájának igazi hőse.

J. Stewart.

Az egyház feje egyuttal a trón első tanácsosa. A keresztény tanítások és intelmek jegyében épül az új román állam.

A lelkipásztorok szerepe ebben a munkában végtelenül fontos. A légionista mozgalmakba belekeveredett papok visszatérése ékes tanubizonyságai annak, hogy a félrevezetett ifjúság újból tisztán lát. A tanulóifjúság helye a törvény és nemzet oldalán kell, hogy legyen.

Az ország lelki egysége a legfőbb parancs a jelen órában. A légionista mozgalmat megtagadó lelkipásztorok cselekedete minden bizonytalanságot nagy mértékben hozzájárul a lelkek megbékéléséhez és egységéhez.

Ezek a papok idejében belátnak, hogy a csábító jelszavakkal dolgozó mozgalom melletti kitartás ördögi cselekedet lett volna. Megtérésük rendkívül értékes.



*Ma már*

**AZ UTOLSÓ NAP  
AMIKOR ÁLLAMI  
SORSJÁTEK  
SORSJEGYET  
VASAROLHAT**

**HOLLANDIA**

**LESZ A MILLIÓK  
PARÁDÉIA.**

*A sorsjegyárudák  
ÉJJEL 12 ÓRÁIG  
vannak nyitva.*

**XVII. sorsjáték, I. osztály**

## SPORT KÖZLÖNY

### Zászlószenteléssel egybekötve ünnepi meg- a CAA fennállásának negyvenéves évfordulóját

Nagyszabásu programot bonyolítanak le az atléták

Az Aradi Közlöny megírta néhány héttel ezelőtt, hogy július 31-ike jelentős dátum lesz az aradi sport történetében; ugyanis ekkor tartja meg a CAA zászlószentelési ünnepség keretében nagyszabásu telepünnepélyét, az egyesület 40 éves fennállása alkalmából.

Az egyesület vezetősége gazdag és változatos műsort dolgozott ki erre az alkalomra és a remek, izléses meghívókat, amelyeket Korányi István okl. iparművész tervezett, már szét is küldötték. Ettől függetlenül azonban — tévedésből — bizonyára lesznek olyanok is, akik meghívókat nem kapnak és a CAA vezetősége felhívja mindazoknak a figyelmét, akik valaha a CAA-hoz tartoztak, vagy jelenleg a CAA-hoz tartoznak és valamelyes közösséget éreznek a nagymultu egyesülettel, hogy az ünnepségen okvetlen jelenjenek meg.

Dél előtt 11 órakor a meghívott előkelőségek előtt dísz-felvonulással veszi kezdetét az ünnepség, majd felavatják a CAA új, pompás selyem-

zászlóját. Korán délután kerül sor az egész kis gyermekek részére kiírt versenyekre, úgymint roller-, bicikli-, stb. verseny, majd az újsági sportversenyek következnek, sorrendben. Ezt volleyball bemutató követi, amelyen a CAA csapata Blénessy Béla tornatanár vezetése mellett szerepel. Utána oldboys-mérkőzés szerepel műsoron és pedig a most folyó Szablóczky vándordíjas küzdelmek ezévi győztese mérkőzik a CAA oldboys-csapatával, este pedig szabadterén akrobatikus tánc és tornabemutató következik az Astra és az SGA tagjainak fellépésével. A délután folyamán a rendőrszolgálat közre, este pedig társasvacsora lesz az oldboysok és a megjelentek tiszteletére. A gyermek-versenyekre, valamint a társasvacsorára előjegyzéseket július 28-ig lehet leadni a klub igazgatójánál a Sportcentral üzletben (Str. M. Nicoara 2.) A CAA nagyszabásu ünnepségei iránt nemcsak az egyesület tagjai körében, de a társegyesületeknél is nagy érdeklődés mutatkozik.

### A Phönix — CAO-ügy

az előjelek szerint még korántsem minősíthető befejezettnek, lefutottnak. Nagy tétért folyt a mérkőzés: az A) ligában való benntartásért, amely az egyesületek létkérdését jelenti. A mérkőzés hihetetlenül durva modorban kezdődött s kétségtelen, hogy a durvaságokban a honi pálya és környezet előnyét élvező Baiamare—nagybányai csapat járt elől. David, a CAO válogatott kapusa már az első percekben megsérült és csak nagy önuralommal tudott tovább védeni, a 20. p. azonban, amidőn a fejére kapott rugást,

ki kellett vinni a pályáról. A CAO ekkor levonult és állítólag azért nem tért vissza, mert a rendfenntartással megbízott csendőrpáncsnok a mérkőzés folytatását betiltotta. A játékvezető 10 percnyi várakozás után a mérkőzést lefújta és a szövetséghez ílvénformán a Phönix csapatát hozzák ki győztesnek, tehát a CAO kiesett az A) divízióból. A nagymultu Oradea—nagyváradi egyesület, amely oly sok dicsőséget szerzett a román labdarugásnak külföldön, természetesen nem nyugszik bele egykönnyen abba, hogy a jövő idényben a B) ligában szerepeljen és a szövetséghez beterieszti a csendőrpáncs-

nok írásos igazolását, amely szerint a mérkőzés folytatását betiltotta. Ennek alapján természetesen egészen más elbírálás alá esik az ügy a szövetség előtt és a CAO-nak még reménye lehet arra, hogy a mérkőzés esetleg — közönség kizárásával — megismétlik.

A mérkőzés utáni napon megjelent lapjelentések nem számolnak be a csendőrségi intervencióról és csak egy nappal később jelentek meg azok a hírek, amelyek szerint a rendfenntartó közegek nem engedélyezték a mérkőzés folytatását. Bárhogyan is volt, a CAO-nak értesítenie kellett volna a mérkőzést vezető bírót, valamint a szövetségi kiküldöttet is arról, hogy a csendőrség nem engedi a mérkőzés folytatását, mert a sportfórumok képviselői előtt a látványt mégis az volt, hogy a CAO levonult és nem akarta folytatni a mérkőzést.

A sportszövetség bizonyára megtalálja a módját annak, hogy ebben a sajnálatos ügyben a legmegfelelőbb és legigazságosabb ítéletet hozza és hasonló „ügyek”-nek a jövőben elejét vegye azzal, hogy a bűnösöket példás büntetéssel sújtja.

*Ugye csak úgy  
kapasból!*

A belga—holland uszómérkőzés Utrechtben 2:1 arányban döntetlenül végződött. Vízipólóban a belgák 3:2 arányban győztek, a 4x200 méteres uszóstafétában azonban Hollandia nyert 9. p. 47.2 mp.-el Belgium előtt, amelynek stafétája 10. p. 23.6 mp.-et uszott.

A budapesti Hungária új középfedezetet szerződtetett a salgótarjáni BTC Turánia személyében. A rendkívül tehetséges játékos nagy nyeresége lesz a Hungáriának.

Noordwijken bonyolították le a holland tenisz bajnokságot és a férfi egyes versenyben a jugoszláv Kukuljevics győzött, aki a döntőben 6:4, 6:3, 6:2 arányban győzött a holland Hughan felett.

A magyar nemzeti bajnokság műsorát az őszi idényre már kisorsolták. A mérkőzések augusztus 21-én veszik kezdetüket és a derbiket szeptember 4 (Ferencváros—Ujpest), szeptember 25 (Ferencváros—Hungária) és november 20 (Ujpest—Hungária) bonyolítják le.

Cucula István, az AMEFA kitanú jabszelsőjének átadásával kapcsolatban az AMEFA és a Tricolor CFPV megállapodásra jutottak és Cucula az őszi idényben már az új A) ligás csapat színeiben fog szerepelni. Itt említjük meg, hogy a Tricolor leszerződött edzőnek Wetzert, a Chinezul egykor híres középcsatárát.

O Összeállították a magyar uszóválogatottat. Budapestről jelentik: A magyar uszósport szövetség összeállította az uszókört a német—magyar mérkőzésre. A keretben 100 méteres gyors: Csik dr., 400 méteres: Grófi, 1500 méteres Grófi, 200 méter mell: Fábrián, 100 méter hát: Lengyel és toronyugrásban Hidvégi kaptak helyet. Az uszóstaféta tagjainak részvételét válogató verseny fogja eldönteni. Ugyancsak összeállították az ez alkalommal mérkőző vízipóló válogatott keretet is.

## NINCSENEK VALUTA GONDJAI

Csehszlovák fürdőkbe  
pausalkurával utazhat

Csehszlovákia bármely fürdőjébe lei összegben fizetheti ki a teljes fürdőköltséget. — Kifogástalan lakás és ételmezést kap, saját maga választja ki a szállodást, az éttermet és orvosát, tökéletes teljesítményt kap igen olcsó valuta kurzussal átszámított lei összegért.

Siessen előjegyzését megtenni és utazását biztosítani

Minden felvilágosítást megad a Csehszlovák Pauschalkurák intéző helye  
HAMBURG AMERIKA LINIE S. A. R.  
képviselője

KUNSTLER UTAZASI IRODA  
Arad, Bul. Re. Maria Nr. 24.  
Telefon 10-86.



— *Mi lesz július 15.-én, miért izgulnak annyira az emberek?*

— *Az Állami Sorsjáték I. osztályának a húzása*

— *Siessünk akkor mi is a sorsjegyarudába, vásároljunk mi is sorsjegyet*

**Az AURORA fiókjai utjába esnek. Ott honol a szerencse. Fiókjainál vásárolt sorsjeggyel milliomos lesz.**

**A XVII. sorsjáték I. osztályának A HUZÁSA JULIUS 15.-én**

**AURORA**

**Helyi cím: Aradmegyei Takarékpénztár Rt.**

## KOZGAZDASAGI KÖZLÖNY

**A megyei vásárbizottság javaslata**

### A jövőben csak husz aradmegyei község rendelkezzen vásárljoggal

**Harminckét községtől megvonják a vásártartás jogát**

Nagyfontosságú ülést tartott az aradmegyei vásár-bizottság. Az ülésen Dobriceanu Mihail ezredes, vármegyei prefektuson, a bizottság elnökén kívül, megjelent Martha Gheorghie dr vármegyei főállatorvos, állategészségügyi felügyelő, Pacuraru Brutus, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, valamint Crișan Dumitru a Mezőgazdasági Kamara megbízottja is. Az ülésen foglalkoztak a nemzetgazdasági minisztérium 78426-938. számú rendeletével, amelyben a minisztérium arra szólította fel a vásár-bizottságot, hogy állapítsa meg Aradmegye területén azokat a községeket, amelyek a jövőben is alkalmasnak találjanak arra, hogy vásárrendezési joggal bírjanak.

Mint annakidején megírta az Aradi Közlöny, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara mozgalmát indított annak érdekében, hogy Aradmegye területén csökkentsék a vásárokat. Eddig a megye 228 községéből 52 birt vásárljoggal. Az idők folyamán azonban az illetékesek arra a megállapításra jutottak, hogy Aradmegye területén nagyon sok az 52 helyen megrendezett vásár és ennél fogva a vásárok nem felelnek meg rendeltetésüknek. A sok vásár miatt azok elnéptelenedtek és a kereslet hiánya következtében az eladók ráfizetéssel végezték a vásárokat.

Az aradmegyei vásári-bizottság a fentiekre való tekintettel Aradmegye községeinek földrajzi és gazdasági helyzetének figyelembe vételével 32 község vásárljogának megvonását javasolja és azt 20 községnek kívánja a jövőben meghagyni. Ezek a községek a következők: Halmagiu—Nagyhalmagy, Gurahont—Honctó, Sebis—Borossebes, Buteni—Körösbökény, Ineu—Borosjenő, Cermei—Csermő, Zerind—Zerind, Socolodor—Szekudvar, Chisineu-Cris—Kisjenő, Comlaus—Kömlős, Curtici—Kür

tös, Siria—Világos, Pancota—Pankota, Tarnova—Ternova, Barzava—Berzova, Savarsin—Soborsin, Petris, Pecica—Pécska, Nadlac—Nagylak és Arad.

Ezeket a községeket kötelezik arra, hogy megfelelő vásárteret létesítsenek és szeptember 1-ig hidmérleget állítsanak fel az állatvásártérre.

Kötelezik a vásárljoggal felruházott községek vezetőit arra is, hogy a vásárokat olyképpen rendezzék, hogy azok megfeleljenek a környék szükségleteinek és ne essenek össze a közeli falvakban rendezendő más vásárokkal. A vásárt rendező községeknek figyelembe kell venniük, hogy megfelelő idő és távolság legyen a többi községekben rendezett vásároktól. Különösen nagy jelentőséggel bír az a terv, hogy a jövőben a vásárbizottság jelentésének

### Kik részesülnek a kézimunkásokat megillető adókedvezményben?

**Körrendeletben állapította meg a pénzügyminisztérium, hogy kiket kell kézimunkásoknak tekinteni**

Cluj—Kolozsvárról jelentik: Az április elsején életbeléptetett adótvény a tisztviselői és alkalmazotti fizetésekre vonatkozólag új rendelkezéseket léptetett életbe, majd egy későbbi rendelettel a kézimunkásoknak némi kedvezményt adott. Tisztázatlan volt azonban, hogy kik tekintendők kézimunkásoknak. A pénzügyminisztérium most 96560. sz. alatt körrendeletet adott ki és ebben pontos utasításokat ad az alkalmazotti fizetések és javadalmazások, valamint a tantiemek után fizetendő adókkiszámítására. Ez a rendelet megállapítja egyben, hogy kézimunkásnak tekintendők mindazok az ipari alkalmazottak, akik ténylegesen fizikai munkát végeznek, továbbá azok a kereske-

deli alapján állapítsák meg a husárákat. A bizottság ugyanis összhangba akarja hozni a vágóthús árát az élőállat árakkal.

A gyűlés határozatait jóváhagyás céljából megküldötték a nemzetgazdasági minisztériumnak.

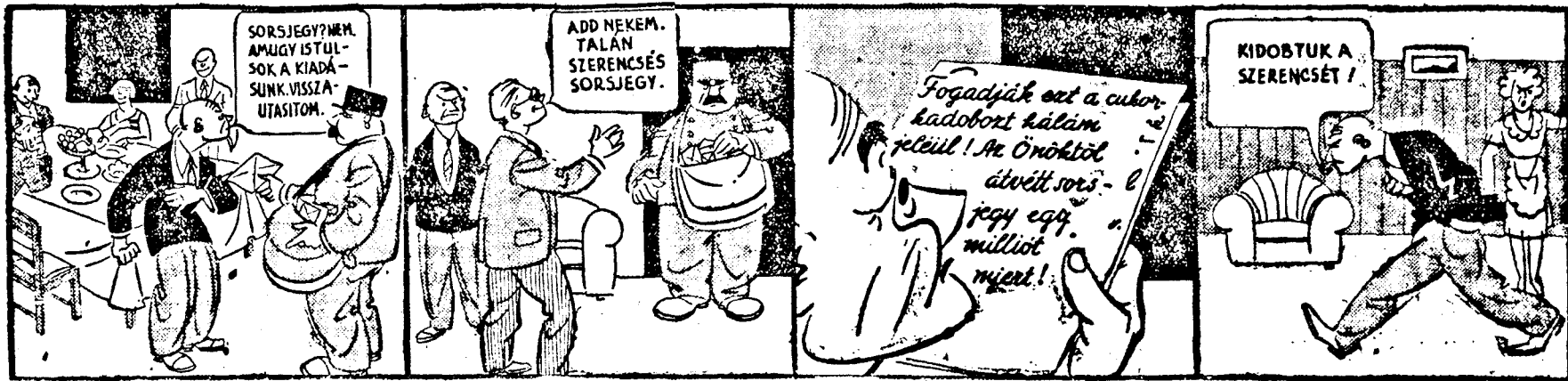
### Az új buzaértékesítő rendszer alapelvei

Bucureștiből jelentik: Az új buzaértékesítő rendszert nagy érdeklődéssel fogadták gazdasági körökben. Valószínűnek tartják azt, hogy az új rendszer nyomán élénk kivitel lesz elérhető, főleg az erősvalutájú országokba, — írják a fővárosi lapok. — Az új rendszer alapelvei: 1. kivitel azon országokba, ahol nincsenek valutamegszorítások; 2. a szabaddevizájú országokba irányuló kivitel és 3. kivitel a valutamegszorító intézkedéseket eszközölt országokba. Az exportált buza vagonja után, ha hektoliterenként 77 kg. sulyu és legfeljebb 3 százalékból tartalmaz idegen anyagokat, 10 ezer lei prémiumot fognak fizetni erős devizák beszolgáltatása mellett azon országokba eszközölt kivitel után, amelyekkel kliring-szerződése van Romániának és amelyek nem alkalmaznak valutakorlátozó intézkedéseket, mint Anglia, Belgium, Svájc és Hollandia. Tehát 10 ezer lei prémiumot fizetnek a fentjelzett minőségű buzáért, amiért erős devizák ellenében exportáltak és azon buzáért, aminek ellenértékét a svájci, angol, belga és holland kliring-számlákra fizették be. Ezen kategóriába eső kivitel minden külön engedély nélkül eszközölhető. A vámhivatalok ügyértelmu utasításokat kapnak:

A gyengébb minőségű (tehát 77 kilón aluli és 3 százaléknál több idegen anyagot tartalmazó) buza kivitele csak különleges engedély alapján történhetik. Az exportőröknek ezeket az engedélyeket a buzaértékesítési bizottságnál kell beszerezniük. A 10 ezer leies prémium nem vonatkozik erre a kivitelre. Ennek dacára a buzaértékesítési bizottság prémiumot utalhat ki esetről-esetre az engedélykérések alapján. Ez a rendszer alkalmazandó azon országokkal szemben is, melyek valutamegszorításokat tartanak fenn és amelyek nem fizetik a búzát szabad valutákban. Ezen országokba a kivitt buza csak a buzaértékesítési bizottság engedélye alapján lehet eszközölni.

— El akarja háritani a Népszövetség az árucserére elé emelkedő akadályokat. A Népszövetség gazdasági bizottsága a napokban fejezte be tanácskozásait. A Népszövetség múlt év szeptemberi határozata szerint a pénzügyi és gazdasági bizottság vizsgálat tárgyává tette azt a kérdést, miként volna lehetséges az országok közötti árucserének nehézségeit kiküszöbölni, vagy legalábbis a minimumra csökkenteni. A gazdasági bizottság ennek a kérdésnek a tárgyalásával foglalkozott. A vita során felszólt Victor Bădulescu, volt pénzügyi államtitkár, a Népszövetség gazdasági bizottságának tagja, aki hosszabb exozében vázolta azokat az indokokat, amelyek az egyes országokat, köztük Romániát arra készítették, hogy a nemzetközi árucserében ellenőrzést vezessenek be.

deli alkalmazottak, akik a kereskedelem lebonyolításával kapcsolatban fizikai munkát végeznek. Így például az árulerakó és szállító munkások. Nem tekinthető fizikai munkásnak azon alkalmazott, aki ipari vállalatnál szakértésének révén van alkalmazásban, dacára annak, hogy szellemi, vagy fizikai munkát végez, mint például a munkafelügyelő, továbbá a professzionális adó fizető alkalmazottak, mint a pincérek és éttermi kiszolgáló személyzet. Nem fizikai munkás továbbá a sofőr, éjjeli őr, küldönc, portás, irodaszolgá és így ezeket természetesen nem részesítik a kézimunkásokat megillető adókedvezményben.



# Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 14.

**Bucuresti.** 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.20: Közlemények. Idegen aktuálítások. Rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tánczene gramofonlemezek. A műsorban a következő szerzők művei: Emer, Sentis, Ellington, Porter, Jesek, Zeller, Joh. Strauss, Schmideder, Dendrino, Silver. 20: Rádióegyetem. 20.15: Martine Barbillon-Stefanescu hegedűhangversenye. Részletek francia zeneszerzők műveiből. 20.50: A rádió szimfonikus zenekarának hangversenye. Vezényel Alfred Alessandrescu. Teodor Lupu énekel. 21.30: Időjelzés, művészeti kérdések. 21.45: A szimfonikus hangverseny folytatása. 22.30: Hírek. Sport. 22.45: Francia zeneszerzők könnyű vídám műveiből részletek. (Gramofonlemezek). 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

**Budapest I.** 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Magyarországi Boldog Margit és a misztikum. (Felolvasás). 11.45: Ritka madárcsodák a szegedi Fehér-tón. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Hanglemezek. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: A 2. honvédegyezred zenekara. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árnyalanhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A befőzés, Sacellary Györgyné háztartási előadása. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Csóka Feri és cigányzenekara. 19: Az 1938-évi teniszvilágbajnokság. Ambrózi Pál előadása. 19.30: Wekerletelepi Dalkör. 20.15: Hírek szlovák nyelven. 20.30: Róma, az új olasz impérium székvárosa. 20.50: Grieg: A-moll szonáta. Előadja Zsámboky Miklós (gordonka), Csiby József (zongora). 21.20: Nyul a bokorban. Vigjáték há-

# Óriási erdőtűz egy pásztorfiu gondatlansága miatt Bihorban

Az égő erdő közelében lerakott, tízmillió lei értékű kitermelt tűzifa is teljesen megsemmisült

Oradea—Nagyváradról jelentik: Olyan méretű erdőtűzvész támadt Bihor-megyében, amilyenre emberemlékezet óta nem volt példa. Dobresti és Lunca Prie falvak közti erdőség mellett a reggeli órákban, amint később megállapították, egy tizennyolc esztendőes pásztorfiu tüzet rakott. A hanyag fiu úgy távozott el a helyszínről, hogy nem oltotta el a parázsló faágakat. A tűz átterjedt a földre hullott száraz galyakra és ágakra és csakhamar az erdő is égni kezdett. Hetek óta nem volt eső ezen a

vidéken és a nagy szárazság miatt a lángok néhány óra alatt elborították az egész erdőt. Az erdő az állam illerve a CAPS tulajdona. Hasztalan vonultak a tűzoltók és kísérelték meg a tűz lokalizálását ez nem sikerült. Az erdőség közelében ötvenezer méter kitermelt fa volt lerakva, tíz millió lei értékben. Ezt a fatelepet a tűzvész teljesen megemészte. Százszámra vonultak ki a munkások a helyszínrre, hogy megakadályozzák a tűz továbbterjedését.

rom felvonásban. Irta Nyáry Andor. 22.50: Hírek. 23.15: Zenekar. 0.30: Tánclemezek.  
**Budapest II.** 19.40—20: Nyaralás a városi otthonban. 20.05—20.45: Hanglemezek. 21.25—22.25: Közvetítés a Britannia-szállóból.

PÉNTEK, JULIUS 15.

**Bucuresti.** 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Weber, Chopin, Grieg, Massenet, Gillet, Rosas, Messenger. Utána háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. Rádiózenekar. Vezényel: Constantin Bobescu. A következő szerzők művei: Gade, Woolson, Arenski, Joh. Strauss. 14.15: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. Maria Tanase énekel, Mitica Măta-zenekar kíséretével. 15: Spanyol zeneszámok gramofonlemezek. 15.20: Közlemények. A nap visszhangja. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időjelzés, tudományos kérdések. 19.15: A Petrica Moțoi-zenekar szórakoztató zenéje. 20.20: Ion Nestor tudományos előadása. 20.40: Verdi: „Aida”, opera 4 felvonásban (7 képben). A Scala ének- és zenekarának közreműködésével. Vezényel: Carlo Sebano. (Gramofonlemezek). A I. szünetben: (21.25—21.45): Irodalmi felolvasás. A II. szünetben: (22.30—22.45): Hírek a külföldre francia és né-

met nyelven.

**Budapest I.** 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: A mindennapi bőrápolás. Irta Csillag Jakab dr. (Felolvasás). 11.45: Bíró busítások. Irta Papp Julia. (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Budapesti Koncert Szalonzenekar. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Kiss Lajos és cigányzenekara. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diákfélfőrája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: A finn nő a finn társadalomban. 18.30: Angyal Árpád és jazz-zenekara játszik. Közben 19—19.10: Sportközlemények. 19.45: A rádió külügyi negyed-órája. 20: B. Ráczi Lili zongorázik. 20.30: Zomborvidéki lakodalmi szokások. 21.15: Hírek. 21.35: Hanglemezek. 22.40: Időjárásjelentés. 22.45: Melles magyar vonósnégyes. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Kurina Simi és cigányzenekara. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

**Budapest II.** 20—20.25: Keszthelyi Zoltán. Majthényi György és Takács Gyula verseiből olvasnak fel. 20.30—21: Postászenekar. 22.05—22.25: Hírek.

# APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **2 lei.** — szó 2 lei

## ALKALMAZÁS

Kéttagnó családhoz keresek 15-re megbízható főzõtudó mindenest. Cim a kiadóban. 4444

Ügves kiszolgálónő a harisnyaszakmából azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 4545

Jogvézsett fiatalember keres bármilyen állást. Ajánlatokat fizetés megjelölésével „Hivatalnok” jelígre a kiadóba kér. 4558

Érettségizett román tisztviselő állást keres. Választ fizetés megjelölésével „Szerény” jelígre. 4557

## LAKÁS

Teljes lakberendezés, prima butorok eladók. Érdeklődni lehet Bul. Dragalina 26., délelőtt 8—10, délután 4—6 között. 4550

Butorozott szobát keres urinó teljes elátással. Cimeket a kiadóba kér. 4556

Minorita-palotában 2 és 3 szobás urikások kiadók. 4555

Kiadó modern kétszobás, fürdőszobás, parkettás, konyhás lakás július 15-ére. Érdeklődni lehet Str. Consistorului 35. alatt 10—12 óra között. 4249

Beraktározási raktárban tiszta, száraz helyiségben teljes lakásberendezések beraktározhatók. Butorcsoomagolás és bizományi eladás elvállaltatik, melyre eladási előleg is kapható. Olcsón eladó egy tölgyfa hálószoba, egy nagy szalontükör, villanycsillárak és egy üvegfal. Strada Moise Nicoară 9—11. 4554

Csendes, összkomfortos, modern és garantáltan féregmentes 3 szobás lakást keresek, lehetőleg magánházaiban a Piața Avram Iancu közelében, november 1-re. Cimeket „Pontos fizető” jelígre a kiadóba kérek 4054

## VÉTEL—ELADÁS

Autó, csukott, Ford, eladó. Str. Căp. Ignat 13. 4551

Nemesített őszi árpa vetőmag Cenad intensiv, első utántermés, bőtermő, korán-érő korlátolt mennyiségben kapható 100 kg.-ként 400 leiért Purgiv gazdaságában, Sofronean átvéve. 4537

**Modern tüll-terítők, selyem ágypárna, modern háziszőtt szőnyegek és egyéb kézimunkák eladók.**

**Fekete, Str. Cosbuc 34.**

MOȘA FLAN

## Üzletház

Forgalmas útvonalon masszív, sorokvár, 30 év óta tennálló fűszerüzlet, vendéglővel, 3 szoba konyhás lakással, (pince) szép kertbe yisőggel, elköltözés miatt eladó.

**Pálmai** ingatlanforgalmiroda Bul. Reg. Ferdinand 68

## KÜLÖNFÉLEK

### Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit, — Vásárolok lakásban es padláson heverő bármilynemű felesleges holmit, lim-tomot stb Vidékre is megyek. Cimeket lakasomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövök. Uőjdu-uoca ő.

**Steiner Sándor.**

Telefon 26-15. Telefon 26-16.

### Dionálók, ebédlők,

kombináltsekreány, íróasztalok, oall-lárok, tisztított tölgy urlezoba, antik nádo, biudermayer tölögarn tura, fiokos seoretair, antik szekrények és vitrinek nagy választékban.

### Zalogkölcsonöket

közetünk. Előleglet adunk, zalog-céduláját olcsón visszavetjük.

**TEMPO bizományi üzlet, F scher Elz-palota.**

# Legújabb jelentéseink:

## Nemcsak fegyverrel, hanem mezőgazdaságával is felkészül Anglia az új háborúra

— Az angol—olasz megállapodás ügye az angol képviselőház előtt —

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök a képviselőházban kijelentette, nincs kizárva ennek a lehetősége, hogy a törvényhozást a nyári szünet alatt, az olasz—angol egyezmény életbeléptetése miatt összehívják. Erre — hangsúlyozta, — akkor kerülne sor, ha lehetségessé válnék a megállapodás életbeléptetése. Fletcher munkáspárti képviselő azon óhajának adott kifejezést, hogy a képviselőház megkérdezése nélkül ne léptessék életbe az angol—olasz megállapodást, mire Chamberlain azt válaszolta, hogy maga is óhajítja, hogy az egyezmény életbeléptetését a képviselők vitája előzze meg, már csak azért is, mert ez összefügg a spanyol kérdés rendezésével.

Az interpellációk elhangzása után a mezőgazdasági vitára került a sor és ennek során Lloyd George rendkívül hevesen, kiméltlen élességgel támadta a kormányt. Hangoztatta, hogy az angol gazdátársadalom forrong, a talaj termőképessége állandóan csökken, a helyzet aggasztó. Anglia lakossága 1913 óta 5 millióval emelkedett, a mezőgazdasági termelés viszont nem tart lépést a fogyasztás természetes szaporulatával.

— Hiába fegyverkezünk, — mondotta Lloyd George — ha nem készülünk fel a kiéhezetés elhárítására. A világháborúban, 1914—1918. között, majdnem sikerült Anglia kiéheztetése, kevés híján térdreknyszerítették bennünket. A legutóbbi világháború a kiéheztetés harca volt s a németek győztek volna, ha úgy — vagy éppen jobban — osztják be élelmiszerkészleteiket, mint Anglia. Londonnak 1916-ban — adott időszakban — 2 napra elegendő, Bristolnak 7 hétre elégséges buza-készlete volt, az amerikai gabona hazaszállításához pedig nem volt elegendő hajó. Anglia kereskedelmi hajórajta kétféle tónnával csökkent tartalomban, amihez hozzászámítandó, hogy a légibombázás halálos csapást jelenthet a kereskedelmi hajózásra. Erre kitűnő — és egyben fájdalmas és érzékenyen érintő — bizonyíték a spanyol vízekén angol hajók ellen elkövetett sorozatos légitámadások példája.

Lloyd George véleménye szerint Franco tábornok előre megbeszéli két szövetségesével a tiltakozásokra adandó válaszokat, akiknek eltökélt szándéka, hogy minden élelmiszer, vagy egyéb hajót akár kikötőkben, akár nyílt tengeren kiméltlenül és minden eszközzel elsüllyesztenek.

## A közjegyzői intézmény megszüntetését kéri az ügyvédi kamarák szövetsége

A regáti törvény kiterjesztését javasolják

Bucurestiből jelentik: Az országos ügyvéd-szövetség átiratot intézett a belügy- s igazságügyi minisztériumhoz, amelyben kéri a közjegyzői intézmény megszüntetését.

Ismeretes, hogy Ardeal—Erdélyben és Basarabiában továbbra is működnek a közjegyzők, míg a Regatban az okiratok hitelesítéséről szóló törvény van érvényben. Az ügyvéd-szövetség kéri a minisztériumtól, hogy ezt a törvényt terjessze ki Ardeal—Erdélyre és Basarabiára is, vagy legalább határozzon olyképpen, hogy a közjegyzői irodák mellett az okmányhitelesítő irodák is működhessenek, úgy, mint Basarabiában.

## Az Egyesült-Államok dönt a Gran-chaco-i petroleumviszály ügyében

Ismeretes az az ellentét, amely a délamerikai Bolívia és Paraguay között a két ország határvidékén elhúzódó kőolajban gazdag Gran Chaco miatt forr. Alig néhány évvel ezelőtt féktelenül véres háború dúlt a terület birtoklásáért. A véres harcnak az Egyesült-Államok békítő kezdeményezése vetett véget.

A közelmúltban ismét kiújult az ellentét a két délamerikai állam között a petroleumban bővelkedő terület hadászati jelentősége miatt. Fegyveres viszályra pillanatnyilag nem került sor, mert az ellentétek kirobbanását a többi délamerikai állam, elsősorban Argentína megakadályozta.

Az Egyesült-Államok, amely állandóan hangoztatja az új világrész népeinek összefo-

gását, hatalmi erejével és tekintélyével odahatott, — minden bizonnyal saját érdekeinek szemelőtt tartása mellett — hogy az állandóan háborus veszélyt jelentő gran chaco-i kérdés hékés úton jusson dűlőre. Ecélből a két érdekelt fél, az Unió közbenjárása után megegyezett abban, hogy Buenos Airesben választott bíróság elé terjesztik a vitás kérdést.

Az ügyet tárgyaló buenos-airesi konferencia a napokban ül össze és — mint most egy washingtoni hiradás jelenti — Roosevelt elnök elfogadta az Egyesült-Államoknak felajánlott döntőbírói elnök szerepét. Az amerikai elnök a beszámoló szerint megbízottat küld el a buenos-airesi konferenciára.

## Elrepült Szovjetország fölött Hughes amerikai repülő

Moszkvából jelentik: Hughes Howard amerikai repülő világgörülj útja során ma dél előtt 11 óra 8 perckor simán leszállt Jakubakban. Délben 1 órakor, miután megfelelő üzemanyagot vett fel, ismét felrepült és tovább szállt az alaskai Fairbanks felé. Közlik még, hogy Hughes és társai jól vannak és a repülőgépen minden rendben van.

A lapok közlik Howard Hughes életrajzát. Eszerint a repülő 1908-ban született Los Angelesben. Fiatal korában filmgyártással foglalkozott és igen szép sikerei voltak. Később kezdett repülni és 1935-ben a Los Angeles-New York közötti útvonalon megjavította bravuros repülésével a világrekordot.

## Megkezdték a bécsi Rothschild-ház felszámolását

Bécsből jelentik: A Rothschild-ház felszámolására megtették a végleges intézkedéseket. A felszámolást a *Merk Funk und Compagnie* müncheni bankcégre bízta, amelynek főnöke végzi a felszámolás irányítását. Rothschild báró továbbra is fogságban van és a likvidálás semmiféle befolyása nincs.

## Ötmilliárdos szovjetkölcson

Moszkvából jelentik: A szovjetorszag kormány most bocsátotta ki a harmadik ötéves tervvel kapcsolatosan azt a belföldi kölcsönt, amely ötmilliárd rubelről szól husz évi időtartam mellett.

## Nem bocsátják szabadon a magyar nyilaskeresztesek vezérét

Budapestről jelentik: Egy héttel ezelőtt, mint ismeretes, Szálasi Ferenc nyugalmazott őrnagyot, a magyar nemzeti szocialista mozgalom vezérét a budapesti ítélőtábla három évi fegyházra ítélte államfelforgatás büntetének vádjá miatt és mindjárt az ítélet kihirdetése után a tábla Szálasi letartóztatásba helyezte. A nyilaskeresztes vezér úgy az ítélet, mint a letartóztatási végzés ellen felebbezést jelentett be a Kuriához, amelynek szüneti tanácsa a letartóztatás ügyében bejelentett felfolyamodással tegnap foglalkozott. A Kuria elutasította Szálasi felfolyamodását, tehát a politikai vezér továbbra is fogva marad. Szálasi másik felebbezését a Kuria csak ősszel fogja tárgyalni.

## Elveszti évi szabadságát az a bíró, aki elkéselt a reá kiosztott állampolgársági ügyekkel

Bucurestiből jelentik: Az ismeretes rendelkezés az összes bírói hatóságokat kötelezte, hogy az állampolgárságok felülvizsgálása alkalmával benyújtott adatokat július 15-ikéig terjesszék be az igazságügyminisztériumnak. Mindazok a bírók, akik nem teljesítették a rendelkezést, nem kérhetnek szabadságot. Azok a bírók, akik jelenleg szabadságon vannak és nem teljesítették a rendelkezést, azonnal meg kell hogy szakítsák szabadságukat.

## Ötmilliárdra emelkedett az Egyesült Államok költségvetési hiánya

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök közzétette a július elsejével kezdődött költségvetési évre szóló felülvizsgált költségvetésszámvetést. Az elnök az összes kiadásokat kerek 9 milliárdra becsüli, amelyben a költségvetési hiány 5 milliárdra emelkedik. Az elnök megalapítja, hogy az általános pénzügyi helyzet rosszabbodott és ezért nöftlőlag kell gondoskodni a munkaszervezés céljaira szolgáló eszközökről.

## Minden körülmények között megrendezi Japán az olimpiai versenyeket

Tokióból jelentik: Nagai, a japán olimpiai előkészítő bizottság vezetője, a legerélyesebben cáfolja azokat a híreket, amelyek Európában keltek szárnyra és amelyek szerint Japán azzal a gondolattal foglalkozna, hogy az olimpiai játékok megrendezésére vonatkozó megbízását visszaadni szándékozzon. Japán — mondotta Nagai főtitkár — a legmesszebbmenő áldozatkészséggel készül az 1940. évi olimpiai játékokra és rendezési jogáról semmi körülmények között sem mond le.

## A finnországi atlétikai verseny eredményei

Helsinki-ből jelentik: A Finnországban szereplő magyar atléták szerdán több vidéki városban mutatkoztak be s a versenyek a következő eredményeket hozták: Kuopiosban: 110 méteres gátfutás: 1. Kovács 15.5 másodperc. 400 méteren: 1. Vadas 49.8 másodperc. 10.000 méteren: 1. Isoholo 31 p. 18 mp. 2. Esztergomi 32 p. 2 mp. Gerelyvetés: 1. Nikkanen. 2. Matti Jervinen. 3. Várszegi. Ensoban: 100 méteren: 1. Nagy 10.8 mp.. 800 méteren: 1. Istenes 1 p. 59 mp. 3000 méteren: 1. Csaplár 8 p. 44 mp. Kotjaban: 200 méteren: 1. Tamisto 21.8 mp. 2. Gyenes 22.2 mp. Magasugrásban: 1. Cserna 185 cm. 3000 méteren: 1. Iglói 8 p. 34.9 mp. 2. Lehtinen 8 p. 41.5 mp. Diszkosz dobás: 1. Kulitz 46.75 m. Távolugrás: 1. Gyurica 6.83 m.